

Bakgrunn for vedtak

Skinskardelva kraftverk

Bardu kommune i Troms fylke

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	Skinskarelva Kraft (SUS)
Referanse	201208171-64
Dato	16.01.2017
Notatnummer	KSK-notat 4/2017
Ansvarlig	Øystein Grundt
Saksbehandler	Birgitte M. W. Kjelsberg

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Sammendrag

Skinskarelva kraft (SUS) søker konsesjon til å utnytte et fall på 121 m i Strømslitverrelva til kraftproduksjon. Inntaket er tenkt plassert på 500 moh., mens kraftverket er planlagt 378 moh. Tilløpsrøret skal graves ned på hele strekningen, og vil i berøre sårbart høyfjell i øvre del og glissen bjørkeskog i nedre del. Utbyggingsstrekningen er på 1100 m. Skinskardelva kraftverk vil få en installert effekt på 3,55 MW.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 9,6 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2014-16) har NVE klarert drøyt 2,2 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

Bardu kommune er generelt positiv til utbygging av småkraftverk, men har fremmet innsigelse til omsøkte planer. **Fylkesmannen i Troms** og **Sametinget** har begge fremmet innsigelse grunnet virkninger for reindrift. Fylkesmannen har i tillegg begrunnet innsigelsen med påvirkning av landskap, urørthet og biologisk mangfold. **Troms fylkeskommune** fraråder en utbygging grunnet urørthet og negative konsekvenser for friluftslivet. **Hjertind reinbeitedistrikt** er imot en utbygging. De er redd for et kraftverk midt i viktige minimumsbeiter og negativ påvirkning på flere viktige flyttveier. **FNF Troms** og **Midt-Troms friluftsråd** er kritiske til en utbygging grunnet negative konsekvenser for friluftsliv, landskap og urørt høyfjell. **S. og B. Strømslid** er ikke avvisende til en utbygging, men mener de må kunne ivaretas på en god måte slik at de ikke blir skadelidende ved en eventuell utbygging.

NVE vurderer kostnadene ved tiltaket til å være nær gjennomsnittet i forhold til andre småskala vannkraftverk som det er søkt konsesjon for de siste årene. Ved en eventuell konsesjon til tiltaket vil det allikevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

I vedtaket har NVE lagt vekt på hvordan en utbygging av Skinskardelva kraftverk vil kunne påvirke en fossesprutsone av B-verdi, fossen som et viktig landskapselement, sårbart og urørt høyfjell, reindrift og friluftsliv. Området kan i tillegg bli viktig for svensk sameby om forslaget til områdebruk ratifiseres. NVE mener tiltaket ikke lar seg avbøte tilstrekkelig slik at allmenne og private interesser blir godt nok ivaretatt. Vi mener disse ulempene er langt større enn fordeler ved tiltaket, knyttet opp mot om lag 9,6 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon og øvrige lokale ringvirkninger.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at ulempene ved bygging av Skinskardelva kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt. NVE avslår søknaden fra Skinskarelva Kraft (SUS) om tillatelse til bygging av Skinskardelva kraftverk. NVEs oppsummering av sakene i Bardu kommune

NVE har foretatt en samlet behandling av fem søknader om tillatelse til bygging av småkraftverk i Bardu kommune. De respektive bakgrunn for vedtak-notatene for søknadene er angitt i tabellen under.

Søknadene er i disse dokumentene samlet sett referert til under fellesnavnet Bardupakken. Kart som viser sakene som omfattes av Bardupakken er vedlagt.

Fem søknader om anleggskonsesjon for nettilknytning av småkraftverk er behandlet samtidig med søknadene om vassdragskonsesjon.

Under behandlingen av søknadene i Bardu kommune har NVE vurdert hver enkelt sak for seg og vurdert sumvirkningene av eksisterende og nye utbygginger der hvor NVE har funnet dette relevant.

KRAFTVERKSNAVN	KSK-NOTAT	PRODUKSJON (OMSØKT GWh)	PRODUKSJON (GITT GWh)	KOSTNAD
Tverrelva kraftverk	2/2017	20,8	0	3,72
Skoelva kraftverk	3/2017	16,5	16,5	4,00
Skinskardelva kraftverk	4/2017	9,6	0	4,40
Salvasskardelva kraftverk	5/2017	22,3	21,6	4,65
Liveltskardelva kraftverk	6/2017	6,0	0	4,12
Alle kraftverkene		75,2	38,1	

En samlet behandling av sakene er valgt for å gjøre det enklere for NVE å vurdere samlet belastning av de konsesjonssøkte tiltakene og gi en mer helhetlig oversikt over fordeler og ulemper for allmenne og private interesser. Samlet høringsutsendelse av sakene gjør det også lettere for høringsparter å vurdere sakene opp mot hverandre og gi mer grundige innspill på samlet belastning.

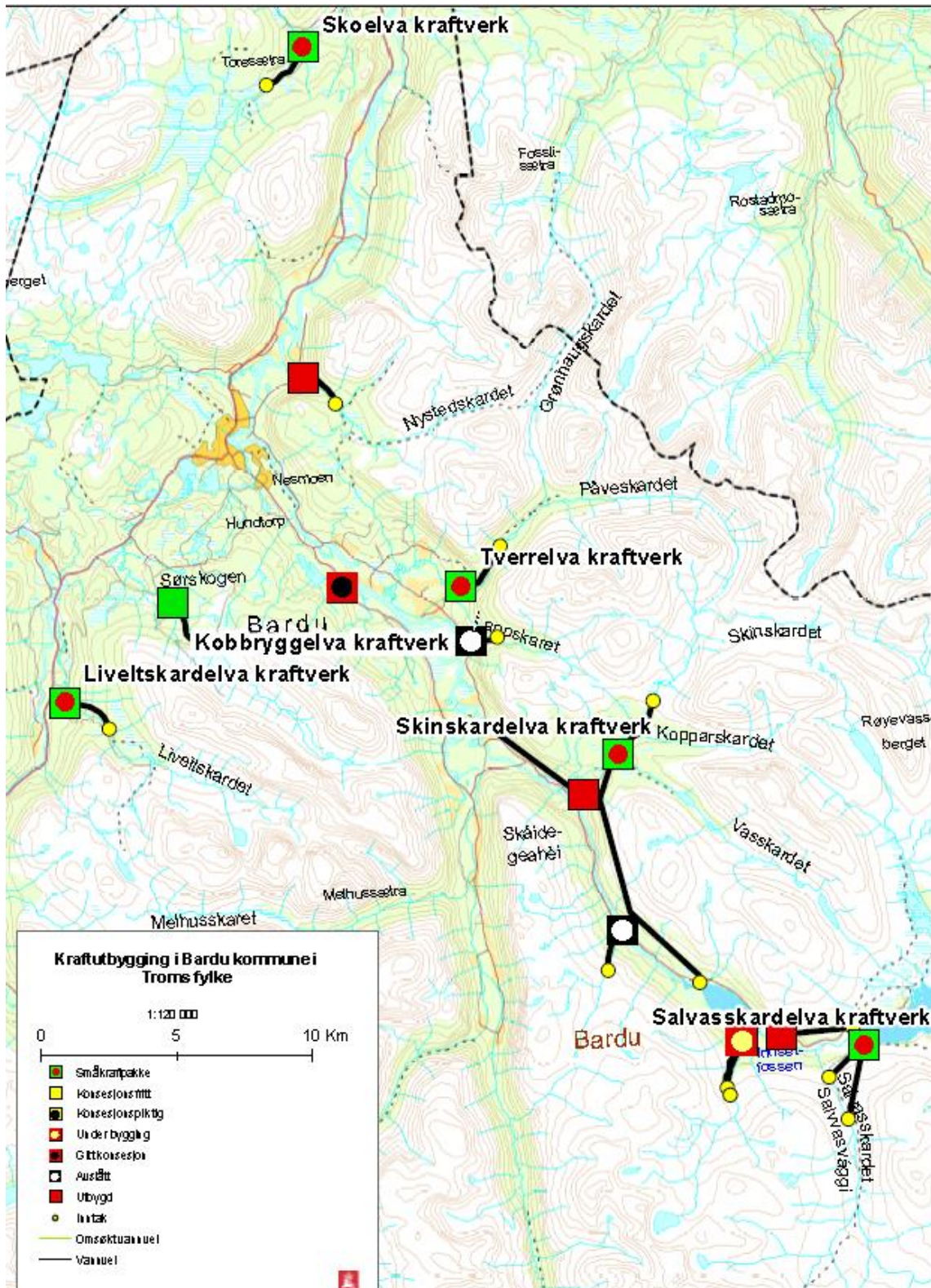
I høringsperioden til småkraftsakene i Bardupakken ble det fremmet innsigelse fra Fylkesmannen i Troms, Sametinget (krav om konsultasjon i tillegg) og Bardu kommune slik at det samlet foreligger innsigelse fra ett eller flere hold til alle søknadene. NVE hadde konsultasjonsmøte med Sametinget 14.11 og 15.11.2016, innsigelsesmøte med Fylkesmannen 6.12.2016 og Bardu kommune den 8.12.2016.

Etter en helhetsvurdering av planene for de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene ved to av de omsøkte tiltakene er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. Dette gjelder Skoelva og Salvasskardelva kraftverk. NVE mener ulempene ved bygging av Tverrelva og Skinskardelva kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt for dette kraftverket og konsesjon kan da ikke gis.

Liveltskardelva kraftverk ligger i verna vassdrag, og skal derfor vurderes opp mot vannressursloven § 35 første ledd post 5. Vassdraget ble verna i forbindelse med verneplan I. En viktig del av vernegrnlaget var biologisk mangfold. Liveltskardelva kraftverk vil berøre verneverdiene negativt og er dermed i strid med vernegrnlaget. Kravet i vannressursloven § 35 post 5 er ikke oppfylt for dette kraftverket.

Samlet vil NVEs vedtak gi 38,1 GWh i ny fornybar energiproduksjon i et middels år. Vi mener dette vil gi et bidrag til å oppfylle kravet i den felles sertifikatordningen inngått med Sverige.

Oversiktskart småkraftpakke Bardu

Innhold

Sammendrag	1
NVEs oppsummering av sakene i Bardu kommune	1
Oversiktskart småkraftpakke Bardu	3
Søknad	5
Høring og distriktsbehandling	7
NVEs vurdering	26
NVEs konklusjon	39
Vedlegg	40

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad, datert 13.7.2015:

«Søknad om konsesjon for bygging av Skinskardelva kraftverk

Skinskardelva Kraft AS er stiftet av berørte grunneiere. Selskapets formål er å utvikle, konsesjonssøke, bygge og drive kraftverk.

Skinskardelva Kraft AS ønsker å utnytte vannfallet i Skinskardelva i Bardu kommune i Troms fylke, og søker herved om følgende tillatelser:

I Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- å bygge Skinskardelva kraftverk

II Etter energiloven om tillatelse til:

- bygging og drift av Skinskardelva kraftverk,
- anleggskonsesjon for tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden. Dette omfatter en ca. 2000 m 22 kV kraftkabel fra Skinskardelva kraftverk til Troms Kraft Nett sin linje L08 ved Straumsmoen. Tverrsnitt vil bli 1x3x150mm² AL.

Nødvendig opplysninger om tiltaket fremgår av vedlagte utredning.»

Skinskardelva kraftverk, endelig omsøkte hoveddata

TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	32,7
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	55,4
Spesifikk avrenning	l/(s·km ²)	53,7
Middelvannføring	m ³ /s	1,76
Alminnelig lavvannføring	l/s	90
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	430
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	70
KRAFTVERK		
Inntak	moh.	500
Avløp	moh.	378
Lengde på berørt elvestrekning	m	1100
Brutto fallhøyde	m	121
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,27
Slukeevne, maks	m ³ /s	3,5
Minste driftsvannføring	l/s	130
Planlagt minstevannføring, sommer	l/s	250
Planlagt minstevannføring, vinter	l/s	70
Tilløpsrør, diameter	mm	1200
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	1100
Installert effekt, maks	MW	3,55
Bruktid	timer	2680

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	1,8
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	7,7
Produksjon, årlig middel	GWh	9,6

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	42,25
Utbyggingspris	kr/kWh	4,40

Skinskardelva kraftverk, elektriske anlegg**GENERATOR**

Ytelse	MVA	3,9
Spennning	kV	6,6

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	3,9
Omsetning	kV/kV	6,6/22

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde	m	3400
Nominell spenning	kV	22
		Jordkabel

Om søker

Skinskardelva kraft (SUS) er stiftet av grunneiere og fallrettighetshavere til Skinskardelva kraftverk. Hovedaktøren er Statskog Energi AS. I tillegg er åtte private aksjonærer medeiere i prosjektet.

Beskrivelse av området

Tiltaksområdet er lokalisert om lag 1,7 mil i luftlinje sørøst for Setermoen i Bardu kommune i Troms. Strømslitverrelva er en del av hovedgreinen i nedbørfeltet til bekkeinntaket ved Straumsmo kraftverk. Nedbørfeltet drenerer fra Langfjellet (1330 moh.) i nord, Lappskartinden (1146 moh.) i vest og Tverrfjellet (1482 moh.) og Skinskardtinden (1260 moh.) i øst. Elva renner i sørvestlig retning først gjennom et åpent høysletteland via to fosser før den meandrerer videre ned mot det eksisterende bekkeinntaket. Inntaksområdet ligger over tregrensen, mens planlagt kraftstasjon er tenkt plassert i en mer åpen fjellbjørkeskog. To kilometer nedstrøms planlagt kraftverk ligger et bekkeinntak til Straumsmo kraftverk. Herfra strekker det seg anleggsveier, tipp og kraftlinjer ned mot dalbunnen. Aktiv gårdsdrift utøves ved det eksisterende kraftverket.

Teknisk plan*Inntak*

Inntaket i Strømslitverrelva legges på kote 500. Inntaket blir lagt på østsiden av elva. Dammen er planlagt bygget i betong med 12 m lengde og 4 m høyde. Neddemmet areal blir 200 m² hvorav 80 m² er økningen i vanndekket areal. Vannvolumet er beregnet til 650 m³.

Vannvei

Vannet ledes i et 1100 m langt nedgravd tilløpsrør på østsiden av elva. Diameteren på røret blir 1,2 m. Røret graves ned på hele strekningen. Anleggsbredden er anslått til 20 m. I noen områder av traseen må det påregnes sprengning for å få tilstrekkelig overdekning på rørene.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen er planlagt bygd på kote 378 på østsiden av elva. Kraftstasjonen får en grunnflate på om lag 80 m², og installeres med en Peltonturbin på 3,55 MW. I følge søknaden vil generatoren få en ytelse på 3,9 MVA og transformasjonen får en omsetning på 6,6/22 kV/kV.

Turbinen vil ha en maksimal slukeevne på om lag 3,5 m³/s, noe som utgjør om lag 200 % av middelvannføringen i elva. Minste driftsvannføring blir 130 l/s.

Nettilknytning

Skinskarelva kraft (SUS) søker egen anleggskonsesjon for en 3,4 km lang jordkabel med tverrsnitt 1x3x150 mm² AL. Tilknytning er planlagt bort til Troms Kraft Nett sin 22 kV linje L08 ved Straumsmo.

Veier

Det er planlagt 1,9 km ny vei fra inntaksområdet til Straumsmo kraftverk og inn til Skinskardelva kraftverk. Søker har planlagt kryssing av Vasskardelva og Koppskardelva uten tekniske inngrep. Kryssing med kjøretøy vil kun skje ved naturlige vadesteder i elvene.

Arealbruk

Midlertidig arealbruk er beregnet til om lag 46,9 daa. Permanent arealbehov er anslått til 17,6 daa med de nye omsøkte planene.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Tiltaket ligger i sin helhet innenfor kommunedelplanens LNF-område.

EUs vanddirektiv

I følge databasen <http://www.vann-nett.no> hører Strømslitverrelva inn under vannforekomst Strømslitverrelva bekkefelt, som er antatt å ha «svært god økologisk tilstand» med vanntype «middels, moderat kalkrik, klar». Det antas at miljømålet nås innen 2021, siden det ikke er registrert negative påvirkningsfaktorer for vannforekomsten.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE sendte søknaden på en ekstra høring til Saarivuoma sameby den 25.1.2016 da vi ble gjort oppmerksom på at de ved en eventuell ratifisering av reinbeitekonvensjonen skal ha rettigheter i det berørte området. NVE var på befaring i området den 19.8.2016 sammen med representanter for søkeren, kommunen, Fylkesmannen, Sametinget og grunneiere. Under befaringen

presenterte søker en endret søknad som ble sendt på begrenset høring den 29.8.2016. Høringsuttalelsene fra begge høringsrundene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Bardu kommune vedtok følgende i kommunestyret 17.2.2016 og 12.10.2016, samt uttalelser gitt i sine brev den 19.2.2016 og 24.10.2016:

«Bardu kommune stiller seg positiv til samtlige fem omsøkte kraftverk, med avbøtende tiltak basert på rådmannens vedlegg 3 i saksframlegget, med særlig vekt på tiltak vedrørende støy, gjenlegging og revegetering. Rådmannen utarbeider høringssvar. (...)»

Bardu kommune avgir følgende høringsuttalelse:

Bardu kommune stiller seg positiv til samtlige fem omsøkte småkraftverk i småkraftpakke Bardu. Dette betinger at det delvis gjøres endringer i enkelte prosjekter eller kompensierende tiltak slik det framgår i den videre gjennomgang av hvert prosjekt. (...)

3. Skinskardelva

Inntak og stasjon

Det er skissert et alternativt inntak på kote 380 anbefales ikke da det gir et større inngrep i et område som ikke har inngrep i dag samt at det vil gi falltap

Rørgate

Det oppgis i søknaden at grunnforholdene er morene. Dette stemmer med kvartærgeologisk kart, men morene betyr ikke nødvendigvis god byggegrunn. I Dittielva kraftverk er det i følge kvartærgeologisk kart samme grunnforhold, dvs. «morene», men der var det særdeles ustabile masser i rørgatetraseen pga stort siltinnslag, noe som førte til grunnbrudd og store deponier som ikke var beregnet. Det forventes mye stor stein som vil komme til overflaten og behov for innkjøring av betydelige mengder omfyllingsmasser må påregnes, særlig der røret må sprenges ned i fjell. Når det opplyses at det ikke vil bli behov for deponier så er en kritisk til den påstanden. Det vil bli overskudd av masser fra ei grøft hvor det skal legges ned et rør med diameter 130 cm. Det oppgis at overskuddsmasser kan brukes til veibygging og arrondering av terreng i anleggsområdet. Knuste fjell kan brukes til veibygging, men siltholdige masser egnert seg svært dårlig til veibygging. Det må ikke tillates deponering av overskuddsmasser langs rørtraseen. Det må utføres grunnundersøkelser langs rørgatetraseen for å unngå en situasjon som i Dittielva kraftverk. (...)

Med hensyn til riggområde forutsetter kommunen at disse ikke anlegges og driftes slik at det blir en trussel for gårdens drikkevannskilde.

Minstevannføring

På grunn av konsekvens for rødlistearter knyttet til fossesprutsoner kreves en sommervannføring tilsvarende 5-persentilen dvs 430 l/s. Omsøkt vintervannføring på 70 l/s tilsvarer 5-persentil vinter og kan aksepteres.

Vegetasjonsetablering og landskapspleie

Bredde på hogstgate må minimaliseres. Større mengde stein som kommer til overflaten må arronderes naturlig eller om nødvendig kjøres ut av området til knusing sammen med sprengt fjell. Avdekkingsmasser SKAL (ikke «bør») tas vare på og tilbakeføres til toppen. Det er sannsynlig at oppgravde masser inneholder betydelig mengder silt/finstoff som gir en svært tett overflate hvor naturlig revegetering tar lang tid for å komme i gang. (...)

Fossefall

I tillegg til minstevannføring på minimum 430 l/s bør hekkedasser for fossefall settes opp som beskrevet i pkt. 4.4. s.44. (...)

I kommunestyret ble følgende vedtatt den 12.10.2016:

- 1. Bardu kommune er i utgangspunktet positiv til kraftutbygging i Skinskardelva.*
- 2. Bardu kommune går imot søknaden slik den foreligger, grunnet mangelfull utredning, særlig valgt alternativ for veitrase.*
- 3. Bardu kommune varsler innsigelse på søknaden.*
- 4. Rådmannen utarbeider uttalelse basert på saksframlegg og vedtak.*

Bardu kommune legger fram følgende saksframlegg basert på kommunestyrets vedtak den 12.10 i sin tilleggsuttalelse den 24.10.2016:

(...) Vurdering

Det er både beklagelig å kritikkverdig at rørgatetraseen er planlagt på et så grovt kartgrunnlag, og det er kritikkverdig at søker ikke oppdager dette før i juni i år. Høringsinstansene har derfor hatt feil kunnskapsgrunnlag til å uttale seg. Bardu kommune har allerede i den første høringen gått i mot alternativet med nå omsøkt kraftstasjonsplassering, ut ifra nevnte årsaker. Befaringen i juni styrker denne holdningen ennå mer. Berørt elvestrekning er kortere, men den elvestrekningen som får størst negative konsekvenser er fosseområdet og dette blir fortsatt berørt av utbygginga. Det er de flate partiene nedenfor fosseområdet som blir kortet inn. Produksjonen reduseres fra beregnet 13.5 GWh/år til 9,6 GWh, dvs en reduksjon på 19 % og med langt større miljømessige konsekvenser. Naturinngrepene blir uforholdsmessig store i forhold til samfunnsnyttene.»

Fylkesmannen i Troms uttaler følgende i sitt brev den 2.2.2016:

«Skinskardelva kraftverk

Fylkesmannen har innsigelse til utbygging av Skinskardelva kraftverk. Hovedbegrunnelse er forringelse av en naturtypeforekomst av B-verdi, tap av inngrepsfri natur og forringelse av landskap. Det er registrert to rødlistede planter i kategori nær truet i området.

Dersom det skal gis konsesjon mener Fylkesmannen at det må gis pålegg om minstevannføring på 10-persentil om sommeren av hensyn til fosseeng, landskapsopplevelse og habitat for fossefall. Anlegget må videre etableres uten at permanent anleggsvei, og de faste installasjonene må, av hensyn til reindrift, ha en slik utforming og plassering at de ikke påvirker flyttveiene og det framtidige sperregjerde. (...)

Generelt for alle:

For å sikre vannføring i elva ved stans i kraftverk forutsetter Fylkesmannen at det gis vilkår om montering av omløpsventil i kraftverk som får konsesjon.

For kraftverk som gis konsesjon må det stilles vilkår om revegetering av rørgatetrase og andre områder der det gjøres terrenginngrep. All revegetering må skje med stedegne arter. Det må ikke sås med frø eller frøblandinger av arter som ikke forekommer på stedet. Fortrinnsvis bør torv og plantemateriale fjernes forsiktig og lagres slik at toppdekket kan legges tilbake etter ferdigstillelse. Det bør forutsettes at fagkompetanse på revegetering benyttes.

For alle vassdrag med fossefall er minstevannføring for å sikre vanndekket areal og bunndyrproduksjon et viktig avbøtende tiltak. Det samme er oppsetting av hekkedasser på egnete steder, slik som i avløpstunnel fra kraftverk. Avbøtende tiltak for fossefall som er Norges nasjonalfugl bør inngå i vilkår for kraftverk som gis konsesjon.

For anleggsperioden må det inngå i vilkårene at det gjøres avbøtende tiltak for å unngå forstyrrelse av stedegent dyreliv, og for å unngå at det settes kjørespor i våtmark og andre sårbare områder. Tidspunkt for anleggsarbeid må også avtales med berørt reinbeitedistrikt/sameby» (...)

1.3 INON- Inngrepsfrie naturområder

En viktig del av utredning om landskap er å redegjøre inngrepsstatusen til tiltaksområdet og konsekvensene av tiltaket i inngrepsfrie naturområder (INON). Tre av fem konsesjonssøknader vil medføre reduksjon av INON-områder. (...)

De tre småkraftverkene som er lokalisert slik at det vil føre til bortfall av INON-areal er Tverrelva, Skinskardelva og Salvasskardelva. Om alle tre kraftverkene bygges vil det totale bortfallet av villmarkspregede områder (> 5 km fra tyngre tekniske inngrep) bli 44,9 km² etter våre beregninger. (...) Om alle kraftverkene bygges ut vil villmarkspregede områder i Bardu bli redusert med 5,7 %. Reduksjon i Troms fylke vil bli 1 %. Fylkesmannen mener at dette synliggjør at sumvirkningen på inngrepsfri natur i Bardu er betydelig. Videre mener vi at dette synliggjør at disse relativt små prosjektene bidrar til målbar reduksjon av det totale inngrepsfri arealet i Troms. Det bør også tas med i vurderingen at det allerede er gitt konsesjoner andre steder, blant flere Stordal kraftverk, Ritaelv kraftverk og Sveingard kraftverk i Ullsfjorden, som har betydelig innvirkning på inngrepsfrie områder i Troms. Til sist foreligger det også flere småkraftsøknader i Troms som vil påvirke inngrepsfri natur. (...)

1.5 Om samlet belastning

I forvaltningen av reindrift må man se helhetlig på områder, og i denne småkraftverkpakken er fire av fem konsesjonssøknader lokalisert innenfor Hjertind/Altevatn/Fagerfjell reinbeitedistrikt. I småkraftverkpakken Senja-Sørreisa, som var på høring for ett år siden, var tre av syv konsesjonssøknader innenfor dette reinbeitedistriktet. I tillegg kommer andre type inngrep og tiltak, som byggingen av den nye 420 kV linja som blant annet skjærer gjennom Skoelvdalen. Ved vurdering av konsesjonssøknader mener Fylkesmannen at omfanget av den samlede belastningen som noen reinbeitedistriktene står ovenfor må tas hensyn til. Generelt for alle fem konsesjonssøknader så savner Fylkesmannen en grundigere utredning av eventuelle virkninger for reindriftnæringen.

Ved utbygging av småkraftverk blir naturtyper knyttet til vassdrag sterkere berørt enn andre naturtyper. Bekkekløft og bergvegg er trolig den naturtypen som mest systematisk blir berørt av småkraftverk. Fylkesmannen mener derfor at det er relevant å synliggjøre den samlede belastningen på naturtypen i Bardu. (...) Så langt er det ikke gjort inngrep i noen av disse [bekkekløft og bergveggene], men utbygging av alle kraftverk i denne pakken vil medføre at fem av åtte viktige bekkekløfter i Bardu vil bli berørt. (...)

I forhold til landskap mener Fylkesmannen også at det er relevant å vurdere i hvilken grad et landskap allerede er belastet av inngrep, og hvordan nye inngrep vil påvirke belastningen. Altevannsområdet er allerede dominert av inngrep i form av både Altevannsreguleringen og småkraftverk i Dittielva. Dette bør tas med i vurderingen av samlet belastning på landskap ved konsesjonsbehandling av Skinskardelva og Salvasskardelva. (...)

Skinskardelva kraftverk – Skinskardelva Kraft AS

Miljørapporten angir at det er registrert en viktig naturtype (B-verdi) i influensområdet. Naturtypen bekkekløft og bergvegg ligger nedstrøms inntak i Skinskardelva. I bekkekløfta er det registrert en fossesprøytsone på østsiden av elva. I bekkekløfta vokser flere kalkkrevende planter, og det er registrert to rødlistearter, grynsildre (NT) og grannsildre (NT)

Av andre rødlistearter er det registrert at jerv (EN) og bjørn (EN) bruker området rundt Skinskardelva og Vasskardelva. Det er også funnet fjær av en rødlistet fugleart (EN) i området. Det er ikke registrert hekking av fuglearten, og det er usikkert hvorvidt den hekker i området. Rapporten anbefaler at det gjøres nye undersøkelser før anleggsarbeid starter opp, og at nødvendige avbøtende tiltak gjennomføres dersom det blir påvist hekking i influensområdet.

Ved befaring i området 13.8.2015 påviste Fylkesmannen en hekkeplass for rovfugl, ut fra fjærfunn antatt fjellvåk (ansvarsart, men ikke rødlistet). Lokaliteten hadde to eldre og ett nytt kvistreir i berg. Fjær og skitt på reiret og under trær nær lokaliteten indikerte at denne hadde vært i bruk samme år. Det faktum at lokaliteten besto av både gamle og nye reir, og at det forekom rødberglav under alle reir, indikerer at denne har vært benyttet i lang tid. Lokaliteten var ikke kjent for oss fra tidligere, og er heller ikke omtalt i miljørapporten. Om det gis konsesjon må det gis vilkår om gjennomføring av nødvendige avbøtende tiltak i forhold til lokaliteten under anleggsperiode, på samme måte som beskrevet for den rødlistede fuglearten.(...)

Fylkesmannen mener at de mest negative virkningene av utbygging på naturtyper og artsmangfold vil være forringelse av en viktig naturtypelokalitet. Redusert fossesprøyt medfører risiko for endret artssammensetning eller tap av en fosseeng. Langs rørgatetraseen forventer vi at revegetering vil ta lang tid siden området ligger like under skoggrensen. (...)

Minstevannføring

(...) Utbygging vil medføre risiko for at miljømål etter vannforskriften ikke kan nås. For å sikre at miljømålet nås er det nødvendig å iverksette avbøtende tiltak i form av tilstrekkelig minstevannføring. (...) Redusert vannføring kan gi mindre fosserøyk som kan føre til endring av artssammensetningen i fosseenga. (...) For å sikre en viss vannføring både av hensyn til fosseeng, habitat for fossefall og landskapsopplevelse mener Fylkesmannen at minstevannføring om sommeren bør settes på 10-persentil. Om miljømålet svært god økologisk

tilstand ikke kan nås med pålegg om minstevannføring må det vurderes om utbygging er forenlig med vannforskriften § 12.

Landskap

(...) Fylkesmannens vurdering etter befarings er at området i dag fremstår som inngrepsfritt med betydelig inntryksstyrke. Bortsett fra rester etter en gammel bru ved inntaksområdet er det få spor etter menneskelig aktivitet ovenfor bekkeinntaket til Straumsmo kraftverk. Miljørapporten angir middels til stor negativ konsekvens for landskap i anleggsfasen og middels negativ konsekvens i driftsfasen.

Fylkesmannen mener at redusert vannføring i bekkekløfta nedstrøms inntak vil være synlig i et stort landskapsrom. Det samme vil rørgatetraseen. På grunn av at området er høytliggende forventer vi at revegetering vil ta lang tid, og at inngrepet vil være synlig over flere tiår. Etter vår vurdering vil landskapet få redusert inntryksstyrke, og opplevelse av uberørthet vil gå tapt ved utbygging. Forringelse av landskapet må derfor vektlegges ved konsesjonsbehandling.

Friluftsliv

I følge søknaden benyttes området i forbindelse med jakt og til opplæring av jakt med fuglehund, men det er trolig ingen fiskeinteresser knyttet til Skinskardelva. (...) Ut over redusert landskapsopplevelse forventer vi små virkninger for friluftsliv. (...)

Reindrift

Berørte distrikt er Hjertind/Altevatn/Fagerfjell reinbeitedistrikt, og omsøkte småkraftverk er lokalisert innenfor Altevatn-delen av distriktet. Distriktets beitetid i dette området er 15.10 – 15.04. Vinterbeiteområder anses å være minimumsfaktor for distriktet. I aktuelle område har distriktet flyttveier for rein. Disse vil være i bruk i samme periode som de har beiterett i området. I småkraftverksaker er anleggsfasen et forstyrrende element, men da aktuelle området er definert som vinterbeite for rein, kan anleggsfasen enkelt legges til perioder da reinbeitedistriktet ikke bruker området. I den forbindelse gjør vi oppmerksom på at det har kommet politiske signaler om at reinbeitekonvensjonen mellom Norge og Sverige om grenseoverskridende reindrift kan bli ratifisert i 2016. Da vil Saarivuoma sameby ha beiterett i aktuelle område med beitetid 01.04 – 15.10, mens reinbeitedistriktets beitetid endres til 01.11 – 31.3. Dermed kan det være rein på beite i området året rundt. Anleggsfasen bør kunne tilpasses slik at den ikke er til ulempe for berørte reinbeitedistrikt og sameby. (...) Den alternative utbyggingsløsningen med kraftstasjonen på kote 380 er reindrifsfaglig sett ikke å foretrekke. (...) Her gjør vi oppmerksom på at i den tidligere nevnte reinbeitekonvensjonen er det skissert oppføring av et rein-gjerde fra Kopparskardtangen ned til samløpet mellom Vasskardelva og Strømslitverrelva. Dette gjerde skal fungere som et sperregjerde, og dermed vil det være viktig å ha i mente at en eventuell bru ikke undergraver dette formålet.

Inntaksdammen er skissert plassert ovenfor skoggrensen ved kote 500. I dette området krysser en av flyttveiene til reinbeitedistriktet elva. Terrenget flater ut oppstrøms planlagte inntak, noe som gagnar aktiv flytting av reinflokk over elva. Etter Fylkesmannens vurdering vil en inntaksdam med skissert plassering ikke endre situasjonen merkverdig for reinbeitedistriktets bruk av flyttveien vinterstid. Likeså vil eventuell framtidig flytting av reinflokker på barmark, i regi av samebyen, ville foregå lenger oppstrøms der elveløpet er lettere å krysse (...), og dermed ikke bli påvirket av en eventuell inntaksdam. (...) Etter Fylkesmannens

reindriftsfaglige vurdering vil permanent anleggsvei opp på høyfjellet være meget ugunstig. En eventuell permanent anleggsvei må betraktes som en punktering av et området, som pr dags dato er meget vanskelig tilgjengelig for folk flest, og medføre økt utfart/ferdsel pga. lettere tilgjengelighet. Dette er høyst uønsket i et slikt særverdiområde som vinterbeite, og dermed noe Fylkesmannen vil fraråde på det sterkeste. Vi forventer, som anført tidligere, at revevegetering av traseen vil ta lang tid, og dette er noe som vil ha en negativ innvirkning på distriktets bruk av området som beite på vinterstid. (...)»

Fylkesmannen gir følgende tilleggsuttalelse etter begrenset høring på nye omsøkte planer den 11.10.2016:

«Fylkesmannen opprettholder innsigelse til bygging av Skinskardelva kraftverk.

Begrunnelse er forringelse av naturtypeforekomst med B-verdi, forringelse av landskap og forringelse av flyttveier for tamrein. (...)

Fylkesmannen mener at endret konsesjonssøknad, med etablering av kraftstasjon på kote 378 og bygging av permanent anleggsvei, øker omfang av inngrep i forhold til opprinnelig konsesjonssøknad. Vår oppfatning er at negativ konsekvens både for reindrift og naturmiljø vil bli forsterket i forhold til opprinnelig konsesjonssøknad.(...)

Omsøkt endring innebærer at det bygges 1,9 km permanent anleggsvei inn til ny lokalisering av kraftstasjon på kote 378. Fylkesmannens oppfatning er at anleggsveien og kraftstasjon på kote 378 vil øke negativ virkning på landskapet. Dette begrunner vi med at:

- Anleggsveien vil skjære gjennom et område med myr og markerte eskere. Terrenget tilsier at fremføring av anleggsveien vil gi behov for både skjæringer og fyllinger, som etter vår vurdering vil forsterke negativ virkning på landskapet.*
- Anleggsveien vil være synlig i et stort landskapsrom, både fra bekkekløfta mellom planlagt inntak og planlagt kraftstasjon, og fra fjellområdene rundt landskapsrommet der tiltaket er lokalisert.*
- Det er godt innsyn til fossene i bekkekløfta fra store deler av veitraseen. Fylkesmannen vurderer at opplevelse av inngrep ved redusert vannføring vil bli forsterket av en anleggsvei gjennom området nedstrøms berørt strekning.*

Endret søknad vil ikke endre negativ påvirkning på naturtypen bekkekløft og bergvegg mellom planlagt inntak og planlagt kraftstasjon.

Reindrift

(...) Det er Fylkesmannens holdning at skissert lokalisering av kraftstasjonen vil kunne påvirke funksjonaliteten til flyttveiene i området. Det faktum at denne plasseringen av kraftstasjonen ikke var reindriftsfaglig ønsket, påpekte vi for øvrig allerede i vårt brev av 2. februar 2016. (...)

Etter Fylkesmannens reindriftsfaglige vurdering vil permanent anleggsvei være meget ugunstig. En permanent anleggsvei må betraktes som en punktering av et område som pr. dags dato er meget vanskelig tilgjengelig for folk flest, og vil medføre økt utfart/ferdsel pga. lettere tilgjengelighet. Dette er høyst uønsket i et slikt særverdiområde som vinterbeite, og dermed noe Fylkesmannen vil fraråde på det sterkeste.

Fylkesmannen er videre bekymret for at rørtraseen og den permanente anleggsveien kan fungere som en ledevei, som under aktiv flytting leder reinen i uønsket retning, for eksempel mot eksisterende inntak i samløpet Skinskardelva og Vasskardelva. Reinen vil naturlig nok velge minste motstands vei, og en anleggsvei vil framstå som dette. Fylkesmannen er av den oppfatning at flyttveiene vil bli påvirket av den permanente anleggsveien. (...)

Troms fylkeskommune uttaler i sine brev den 26.1. og 11.10.2016:

«Fylkeskulturetaten kjenner ikke til at det skal finnes legalfredede kulturminner innenfor vårt ansvarsfelt som kommer i konflikt med ei eventuell utbygging slik den beskrives i konsesjonssøknaden.

Skinskardelva ligger i det som på www.naturbase.no sin friluftskartlegging kalles for Strømmomarka. Inntaket ligger på 500 moh i overgangsområdet mellom glissen fjellskog og åpent fjellterreng. Den idylliske elva har stryk og utstikkende bergknauser, i fossesprøytsonen vokser sildrearter som står på rødlisten. I friluftslivskartleggingen er området klassifisert som et utfartsområde med verdi B, viktig friluftsområde. Området brukes til tradisjonelt friluftsliv som turgåing, bærplukking og jakt (storvilt og småvilt) og til jaktprøver for fuglehund. Det brukes mest vår, sommer og høst, men området har stort potensial for helårs friluftaktiviteter.

Graving av rørgaten på 2,6 km vil lage tydelige sår i landskapet, og i fjellterrenget tar det lang tid før skadene rettes opp. Området har store opplevelseskvaliteter og oppleves som urørt, ytterligere inngrep i vassdragsnaturen her vil redusere opplevelsesverdien betydelig. Inngrepsfrie naturområder (INON) med villmarkspreget vil gå tapt, i tillegg til at området vil bli forringet.

Ei utbygging av Skinskardelva kraftverk vil medføre betydelige inngrep i høyfjellsområder (over skoggrensa) som vil kunne være synlige på svært store avstander. Ut fra våre INON-beregninger vil villmarkspregede naturområder reduseres med 22 km², noe som vurderes som betydelig. Kryssing av Kopparskardelva vurderes også som et betydelig naturinngrep som trolig vil sette varige spor i et landskap som oppleves som urørt.

Fylkeskulturetaten vil på bakgrunn av stort INON-tap og at viktige verdier for friluftsliv og landskap forringes fraråde at det gis konsesjon for kraftutbygging i Skinskardelva.»

Troms fylkeskommune uttaler følgende i sin høringsuttalelse til de endrede planene:

«Det søkes nå om endret plassering av kraftstasjonen, nærmere inntaksområdet, noe som gjør at store deler av tidligere omsøkte rørtrase endres til skogsveg. Denne vil i større grad kunne tilpasses terrenget og inngrepet i skogsområdet vil derfor kunne gjennomføres mer skånsomt enn opprinnelig konsesjonssøkte rørtrase.

Våre hovedargumenter i tidligere uttalelse dreide seg om inngrepene i det åpne fjellterrenget og tapet av INON-områder. I ny søknad endres ikke inntaksområde, øvre rørtrase eller omfang av INON-tap og vi kan derfor ikke se at endret søknad gir grunnlag for endret anbefaling fra vår side. Vi vil fortsatt fraråde at det gis konsesjon for utbygging av Skinskardelva.»

Sametinget skriver i sine brev den 28.1., 31.8 og 24.10.2016:

«(...) 2. Hensyn til reindrift – innsigelse

Reindrift er viktig samisk næring og kulturbærer i Troms. Hjertind/Altevatn reinbeitedistrikt blir berørt av utbyggingene i Skoelva, Tverrelva, Skinskardelva og Salvasskardelva. Talma sameby fra svensk side benytter seg av området ved Salvasskardelva og blir også berørt av tiltaket. Gielas reinbeitedistrikt blir berørt av utbygging av Liveltskardelva. Sametingets utgangspunkt er at naturgrunnlaget for samisk kultur og næringsutøvelse i området må ivaretas i forbindelse med tiltakene. Tiltakene alene eller samlet sett skal ikke medføre vesentlig ulempe for samisk kultur og næringsutøvelse.

Lovkommentaren til plan- og bygningsloven understreker at der hvor reindriftsinteresser blir berørt, skal de samlede effektene av planer og tiltak innenfor det enkelte reinbeitedistriktet vurderes. Søknadene er sendt samlet på høring, men det er ikke gjort noen vurdering av de samla virkningene av de omsøkte tiltakene. Sametinget mener at det burde vært utarbeidet en utredning av samla belastning av de foreslåtte og eksisterende tiltakene til reinbeitedistriktene. I tillegg til de nye foreslåtte tiltak er distriktene blant annet berørt av utbygging av ny 420 kV kraftlinje. Sametinget ber om at det utarbeides en vurdering om den samlede belastningen av de foreslåtte kraftverkene sammen med eksisterende tiltak. Dette skal gjøres for hver berørt distrikt. Hjertind/Altevatn reinbeitedistrikt opplyser at det er spesielt Skoelva og Skinskardelva kraftverk som vil være utfordrende for distriktets drift. Ved Skoelva kraftverk har distriktet nylig erfart konsekvenser av anleggsperioden til reindrift når utbygging av 420 kV kraftlinje har pågått. Rein skyr unna området og det er ikke sikkert at de vil ta tilbake område rett etter at anleggsperioden er over. Området er viktig for rein på våren rett etter kalving opplyser distriktet.

Ved Skinskardelva uttrykker distriktet bekymring for at den planlagte rørgata skal gå langt inn i viktige vinterbeiter. Det er planlagt revegetering av rørtrase men distriktet er usikker på hvor lang tid dette vil ta i og med at det er snakk om et høyfjellsområde med svært harde klimaforhold.

Flere av planlagte kraftverk berører flyttlei for rein, som angitt på reindriftsforvaltningens reindriftskart. Tverrelva kraftverk er planlagt midt i flyttlei for rein. Ved Skinskardelva kraftverk er inntaket planlagt midt på flyttlei og rørgata krysser også en annen flyttlei lenger ned. Ved Skoelva er rørgata planlagt på østsiden av elveløpet i umiddelbar nærhet til flyttlei. Sametinget mener at det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om den samla belastningen av eksisterende og planlagte tiltak for det berørte reinbeitedistriktet. Reindriftsloven § 22 slår fast at reindriftenes flytteleier skal ikke stenges.

På bakgrunn av det ovennevnte mener Sametinget at ulempene ved utbygging av Skoelva, Skinskardelva og Tverrelva kan få vesentlige negative konsekvenser for utøvelse av samisk kultur og næring. Sametinget fremmer innsigelse mot at det gis tillatelse til tiltakene.

I sitt andre brev skriver Sametinget følgende:

«(...) Sametinget anser ikke at endring av søknaden medfører at vi endrer vår holdning til tiltaket. Det er også kommet frem under befaringen at Hjertind/Altevatn reinbeitedistrikt er kritiske til tiltaket. Vinterbeiter i tiltaksområdet er særdeles viktige for distriktets drift. Plassering av kraftstasjon midt i beiteområdet vil skape behov for ferdsel også om vinteren med hensyn til tilsyn og vedlikehold. (...)»

I sitt tredje brev skriver Sametinget følgende:

«(...) Sametinget foretok den 18.08.2016 en befarings av det aktuelle området. Det var da det opprinnelige tiltaksområdet som ble undersøkt, siden vi først senere fikk melding om at det var gjort endringer i tiltaket. (...) Det er gjort noen endringer i traseen etter at befaringsen ble gjennomført, men området som helhet ser likevel ut til å ha blitt godt undersøkt.

På befaringsen ble det funnet tre automatisk fredede samiske kulturminner. To av disse er årran/ildsted og de ligger oppe på en tørr flate i nærheten av det planlagte inntaket. (...) De registrerte ildstedene ligger høyere i terrenget enn arealet som vil berøres av tiltaket, og anses derfor ikke å komme i konflikt med inntak og rørtrasé. Vi ber imidlertid om at ildstedene gjøres kjent for de som skal utføre arbeidet, slik at de ikke blir skadet eller ødelagt under anleggsarbeidet.

Det tredje automatisk fredede samiske kulturminnet, et matgjemme, ligger litt sør om Kopparskardtjønna. (...) Det registrerte matgjemmet kan komme i konflikt med de nye traseene for adkomstvei og jordkabel. Sametinget vil derfor be om at disse linjene justeres, slik at de kommer i god avstand til kulturminnet. (...)

Et matgjemme tyder ofte på at det kan ha vært boplassaktivitet i nærheten, og det kan dermed være automatisk fredede samiske kulturminner i området som ikke er registrert. (...)»

Hjertind reinbeitedistrikt skriver i sitt brev den 31.1.2016:

«Fire av de fem kraftverkene det søkes om ligger i Hjertind/Altevatn/Fagerfjell reinbeitedistrikt. Reinbeitedistriktet vil med dette gi en uttalelse (...)

Skinskardelva kraftverk

Reinbeitedistriktet vil gå imot en utbygging av Skinskardelva kraftverk

-Lang rørgate, tung anleggstrafikk og vei bygging vil legge beslag på viktige vinterbeiteområder. En revegetering i et slikt sårbart høyfjellsområde vil ta veldig lang tid om det i hele tatt lar seg gjøre.

-Vinterbeite er minimumsfaktor for reindriften i distriktet og har derfor særlig stor verdi.

-Tiltaket berører flytt og trekk lei mellom viktige beiteområder. En slik oppstyking av vinterbeitene vil medføre merarbeid, merkostnader og hindre optimal bruk av beiteområdet.»

FNF Troms uttaler i sitt brev den 1.2.2016:

«(...) Villmarkspregede områder

Bardu kommune forvalter store og verdifulle naturområder; vernede områder og inngrepsfri natur. Bardu er den kommunen i Troms med tredje mest villmarkspregede områder. Dette er områder som er viktig for biologisk mangfold, naturgrunnet i seg selv og for gode rekreasjonsopplevelser. I løpet av 15-års perioden 1988-2003 var tapet av villmarkspregede områder knappe 12 km². Den siste registrerte perioden, 2003-2012, var tapet ca. 1 km². FNF Troms vil rose at tapet av villmarksområder har sunket de siste årene, og understreker viktigheten av å fortsatt ivareta de inngrepsfrie naturområdene som finnes i kommunen.

Ifølge Miljødirektoratet forsvinner det aller mest inngrepsfri natur i Nord-Norge, noe som gir oss et særlig ansvar for å ta godt vare på de gjenværende områdene. Mye av Bardus fortrinn ligger nettopp i det storslåtte urørte naturen. I flere av de foreslåtte småkraftprosjektene vil betydelige villmarksområder gå tapt, langt mer enn hva som i sum har forsvunnet de 25 siste årene. FNF oppfordrer til at villmarksområdene tillegges vekt i videre saksgang. (...)

Friluftsliv

Skinskardet inngår i et område kalt Strømsmomarka. I Troms fylkeskommune sine verdikartlegginger for friluftsliv har området fått verdien B, viktig friluftsområde. I søknaden vurderes verdien for friluftsliv å være opp mot middels. Dette er et sprik som FNF Troms ønsker å understreke. Vi vil framheve at verdikartleggingen i regi av fylkeskommunen har vært et omstendelig prosjekt med bred medvirkning i kommunen og blant frivillige. FNF Troms mener at friluftsområdet er av stor verdi, og ikke middels. I søknaden står det blant annet at «området har kvaliteter i form av urørthet og betydelig opplevelsesverdi når det gjelder landskap». Dette støttes også av verdikartleggingen. FNF finner det da overraskende at søker setter konsekvensene av inngrep til liten til middels negativ. Noen av de viktigste kvalitetene til området blir berørt og forringet, og det vil i vesentlig grad endre opplevelseskvalitetene for mange. FNF Troms mener at konsekvensene for friluftsliv er store negative.

I verdikartleggingen til fylkeskommunen trekkes det også fram at området benyttes til tradisjonelt friluftsliv som turgåing, bærplukking og jakt (stor- og småvilt), samt at det benyttes mest vår, sommer og høst. Ved sistnevnte årstider vil småkraftverket påvirke opplevelsene i størst grad. Skinskardet og Tverrelvdalen er viktige alternative/supplerende friluftsområder til Altevatnet med færre inngrep og mer stillhet (ingen motorisert ferdsel).

Landskap og INON

Landskapet har en vesentlig inntryksstyrke og opplevelsesverdi. Området er urørt, variert, har flere synlige fosser i landskapsrommet og gir mektig utsikt. Inntaket er planlagt mellom glissen fjellbjørkeskog og åpent høyfjellsterreng. Eventuelle inngrep fra prosjektet regnes med å bli synlige i svært mange år framover, særlig graving av rørgate på ca. 2,6 km. I søknaden heter det at: «Landskapsmessig er den foreslåtte vannføringen trolig tilstrekkelig for at elva i fossepartiet fortsatt blir synlig, mens elva nedstrøms her og til samløpet med Kopparskardelva vil ha tørrlagte partier.» FNF minner om at benevnelsen «trolig vil være synlig» likevel fører til forringede opplevelseskvaliteter, samt kan påvirke biologisk mangfold negativt. Vi finner det også alvorlig at deler av elveløpet kan risikere å få tørrlagte partier. Prosjektet vil medføre store tap av INON. Hva gjelder villmarksområder vil hele 20,9 km² gå tapt. Dette er langt mer enn hva Bardu tapte av villmarksområder i 25-årsperioden 1998-2012, som var ca. 13 km². Søker forsøker å skrive litt om samlet belastning, men framhever kunnskapsmangel og at det er omfattende.

Biologisk mangfold og naturtyper

Grannsildre og grynsildre står begge på rødlista som nær truet, NT, og er tilknyttet fossesprøytonen i bekkekløfta. Området betegnes som viktig. Av prioriterte naturtyper er det forekomster av bekkekløft og bergvegg, begge med middels verdi. I rapporten om biologisk mangfold heter det at: «Det er usikkert om den foreslåtte minstevannføringen sommerstid er tilstrekkelig til å opprettholde fosserøyken som opprettholder fosseenga i kløfta.» FNF Troms

viser til føre-var-prinsippet om at en ikke bør foreta utbygging når kunnskapsgrunnlaget er så vagt og usikkerheten så stor.

Konklusjon

Grunnet store INON tap og at viktige verdier for friluftsliv, landskap, naturtyper og biologisk mangfold forringes, er FNF Troms kritisk til at konsesjon gis. (...)

Samlet belastning

Tettheten av småkraftverk begynner å bli stor i Troms, og vil samlet føre til ytterligere negative konsekvenser for natur, landskap og friluftsliv, enn de ville gjort hver for seg. (...)

Tverrelva og Skoelva er to store sideelver av betydning for Barduvassdraget. Vi minner også om Bardufoss kraftverk i Barduelva. Av småkraftverk er det to prosjekter utbygd (Ditti og Krokstadelva), samt at to er avslått (Lappskardelva og Stallojåkka). (...) At det nå foreligger 5 nye småkraftverksøknader i Bardu er betydelig, særlig med tanke på hvordan mye av vassdragsnaturen i kommunen har fått kjent på vannkraftreguleringene allerede.

FNF Troms ønsker også å trekke fram to andre momenter i Bardu som påvirker natur og friluftsliv; øvingsområdene til forsvaret og skuterløyper. Skytefelt og øvingsområder setter ferdselsrestriksjoner på store arealer, samt at eksisterende isfiskeløyper på Altevatn, samt foreslåtte nye rekreasjonsløyper påvirker naturmangfold og naturopplevelse. De 145 km med skuterløyper som er foreslått i Bardu kommune er også med å spise opp mange av de siste villmarkspregede områdene, selv om det offisielt ikke påvirker INON-statistikken. FNF Troms mener at alle disse faktorene må vurderes i sammenheng. Småkraftprosjektene må sees i et overordnet perspektiv på hva som eksisterer i dag av inngrep og villmark på større skala. (...)

FNF Troms oppfordrer NVE til at friluftsliv, naturmangfold, urørthet, landskap og samlet belastning tillegges særlig vekt i behandlingen av de 5 småkraftsakene. (...)»

Midt-Troms friluftsråd skriver i sitt brev den 29.1.2016:

«(...) Villmarkspregede områder

Bardu kommune forvalter store og verdifulle naturområder; vernede områder og inngrepsfri natur. Bardu er den kommunen i Troms med tredje mest villmarkspregede områder. Dette er områder som er viktig for biologisk mangfold, naturgrunnlaget i seg selv og for gode rekreasjonsopplevelser. I perioden 1988-2012 var tapet av villmarkspregede områder 13 km². Midt-Troms friluftsråd vil understreke viktigheten av for fremtida å ivareta de inngrepsfrie naturområdene som finnes i kommunen. (...)

Skinskardelva kraftverk (Skinskardelva kraft AS)

Skinskardelva har store verdier knyttet til friluftsliv, landskap, INON, naturtyper og biologisk mangfold.

Friluftsliv

Skinskardet inngår i et område kalt Strømsmomarka. I Troms fylkeskommune sine verdikartlegginger for friluftsliv har området fått verdien B, viktig friluftsområde. I søknaden vurderes verdien for friluftsliv å være opp mot middels. Dette er et sprik som Midt-Troms friluftsråd ønsker å understreke. Vi vil framheve at verdikartleggingen i regi av

fylkeskommunen har vært et omstendelig prosjekt med bred medvirkning i kommunen og blant frivillige. MTF mener at friluftsområdet er av stor verdi, og ikke middels. I søknaden står det blant annet at «området har kvaliteter i form av urørthet og betydelig opplevelsesverdi når det gjelder landskap». Dette støttes også av verdikartleggingen. MTF finner det da overraskende at søker setter konsekvensene av inngrep til liten til middels negativ. Noen av de viktigste kvalitetene til området blir berørt og forringet, og det vil i vesentlig grad endre opplevelseskvalitetene for mange. MTF mener at konsekvensene for friluftsliv er store negative

I verdikartleggingen til fylkeskommunen trekkes det også fram at området benyttes til tradisjonelt friluftsliv som turgåing, bærplukking og jakt (stor- og småvilt), samt at det benyttes mest vår, sommer og høst. Ved sistnevnte årstider vil småkraftverket påvirke opplevelsene i størst grad. Skinskardet og Tverrelvdalen er viktige alternative/supplerende friluftsområder til Altevatnet med færre inngrep og mer stillhet (ingen motorisert ferdsel)

Landskap og INON

Landskapet har en vesentlig inntryksstyrke og opplevelsesverdi. Området er urørt, variert, har flere synlige fosser i landskapsrommet og gir mektig utsikt. Eventuelle inngrep fra prosjektet regnes med å bli synlige i svært mange år framover. (...)

Samlet belastning

Tettheten av småkraftverk begynner å bli stor i Troms, og vil samlet føre til ytterligere negative konsekvenser for natur, landskap og friluftsliv, enn de ville gjort hver for seg.

Bardu er allerede sterkt berørt av kraftutbygging, dette gjelder særlig oppdemmingen av Altevatn og påvirkningen dette har på blant annet Barduelva. (...)

Midt-Troms friluftsråd ønsker også å trekke fram to andre momenter i Bardu som påvirker natur og friluftsliv; øvingsområdene til forsvaret og skuterløyper. (...) MTF mener at alle disse faktorene må vurderes i sammenheng. Småkraftprosjektene må sees i et overordnet perspektiv på hva som eksisterer i dag av inngrep og villmark på større skala.

Midt-Troms friluftsråd oppfordrer NVE til at friluftsliv, naturmangfold, urørthet, landskap og samlet belastning tillegges særlig vekt i behandlingen av de 5 småkraftsakene. (...)

Barduevas venner, NJFF-Troms og Bardu jeger og fiskerforening leverte et felles brev den 25.1.2016:

«Foreningene NJFF-Troms, Bardu jeger og fiskeforening og Barduevas venner (Videre omtalt som TJFF, BJFF og BV), velger å levere en felles høring til Småkraftpakke Bardu. (...)

Vi har et hovedvassdrag i Barduvassdraget som er regulert av Statkraft, med kraftverkene på Innset og på Straumsmo i de øvre delene og Bardufossen i den nedre delen. De negative effektene av disse kraftverkene er veldokumenterte gjennom mange år og undersøkelser har stadfestet at, vassdraget er i biologisk ubalanse. (...)

2.2. Skinskardelva kraftverk – Skinskardelva Kraft AS

Vi registrerer usikkerhet rundt fiskeforekomster og akvatiske bunndyr. I den biologiske rapporten står det «trolig ikke fisk». For oss er derfor søknaden å anse som mangelfull, da dette er en av de dataene som vi ønsker å få fremlagt. (...) Siden det heller ikke er gjennomført

noen bunndyrundersøkelse, kan man ikke med sikkerhet si om det eksisterer rødlistede arter eller ikke.

Man antar at elva rekoloniseres fra andre vassdrag, men det konkluderes ikke med det. Ved redusert vannføring vinterstid, vil trolig elva fryse til og eventuelle innfrysing av innsekter og egg. Dette må kartlegges nærmere, så eventuelle biotopjusteringer kan forhindre at fisk, fiskeegg og næringen til fisk dør ut. (...)

Konklusjon

Ingen søknader inneholder bunndyrundersøkelser. Flere av søknadene har mangelfulle fiskeundersøkelser. Flere av søknadene har mangelfulle eller ikke eksisterende boniteringer. Tilstanden til bunndyrene har vist seg som en av de viktigste indikatorene på «helsen og helsetilstanden» til vann og elver. Disse dataene må på plass.

Vi vet gjennom bunndyrundersøkelser gjennomført i Barduelva at det er et stort arts mangfold, men få individer på art grunnet reguleringen. Med de eksisterende undersøkelsene gjennomført i disse fem søknadene, kan man heller ikke fastslå om det eksisterer arter som står på rødlisten.

BV, TJFF og BJFF ber om at det gjennomføres tilfredsstillende fiskebiologiske undersøkelser, bunndyrundersøkelser og boniteringer. Undersøkelsene må også kartlegge mulige behov for biotopjusteringer.(...)

Det må gjennomføres en vurdering på om ikke belastningen i Bardu er stor nok. Med Barduvassdraget som er sterkt regulert med sine tre kraftverk på Innset, Straumslø og Bardufossen og allerede to utbygde småkraftverk i Dittielva og Krogstadverrelva. Altevatt er oppdemmet og Bardufossen har demmet opp et stort areal som magasin.

I tillegg kommer Forsvarets virksomhet og økt motorisert ferdsel i utkantstrøkene våre, i form av utvidede løypenett for snøskuter i Altevatt området. Alt dette bidrar til å forringe Bardu som en villmarks kommune, hvor friluftsliv og det stille rom alltid har stått sentralt.»

Troms kraft nett skriver i sitt brev den 29.1.2016:

«(...) Konklusjon

Produksjon ved Skinskardelva tilsvarende 5,2 MW er ikke mulig å levere inn på eksisterende distribusjonsnett, dette ettersom komponenter på berørt radial vil bli overbelastet. Maksimal tillatt aktiv produksjon i dagens nett er 4,8 MW, forutsatt at anlegget dimensjoneres for å kunne produsere med effektfaktor på 0,95. Alternativ til redusert produksjon er forsterkning av dagens 22 kV distribusjonsnett. Se vedlegg 2 for kostnadsoverslag for tilknytning. (...)

Selv om kabler på strekning mellom tilknytningspunkt og trafostasjon oppgraderes vil det ikke være kapasitet nok til å tilknytte alle kraftverkene til nett. Dagens trafostasjon (Bardu trafostasjon) har installert ytelse nok til ett av de tre omsøkte kraftverkene på denne radialen (Tverrelva, Skinskardelva og Salvasskardelva).

Dersom to (eller alle tre) av kraftverkene på radial skal knyttes til nettet, anses mest hensiktsmessige løsning å være ny 132/22 kV transformering på Innset i Østerdalen. Denne transformeringen er konsesjonssøkt av TKN i 2013. Etablering av transformering som omsøkt vil medføre kapasitet for tilknytning av alle de tre omsøkte kraftverkene på denne radialen.(...)

Vedlegg: Kostnadsoverslag for tilknytning Tverrelva, Skinskardelva og Salvasskardelva

(...) Kostnader er beregna med bakgrunn i tilgjengelig kostnadskatalog og etter regler for anleggsbidrag og tariffer. Beregningen forutsetter at tilknytningspunkt for nytt kraftverk etableres i nærmeste punkt i eksisterende nett. Eventuelt nett fram til tilknytningspunkt må etableres av kraftverkseier.

Dersom ett av tre omsøkte kraftverk skal tilknyttes, må kabelnett gjennom Setermoen sentrum oppgraderes. Denne oppgraderingen er kostnadsberegna til kr. 10 798 371 (tentativt anleggsbidrag anslås til kr. 4 519 082). I tillegg kommer kostnader for tilknytningspunkt (kr 570 000 og bunnfradrag på kr 40 000).

Dersom to eller tre av de omsøkte kraftverkene skal tilknyttes, anses alternativ med etablering av ny transformering på Innset å være det mest hensiktsmessige. (...)»

S. og B. Strømslid uttaler følgende i sine brev den 2.12.2015 og 31.1.2016:

«(...) Som grunneiere av eiendommen Strømslid gnr 28 bnr 1 i Bardu kommune så ønsker vi i utgangspunktet å framholde at vi ikke har motforestillinger mot etablering av selve kraftverket og heller ikke de deler av utbyggingsprosjektet som berører vår eiendom. Samtidig er det grunn til å påpeke at vår eiendom 28/1 ikke er nevnt under Konesjonssøknadens punkt 2.5 Eiendomsforhold til tross for at nettilknytning, i det aller vesentligste går over vår eiendom! Det som imidlertid bekymrer oss sterkt er de betydelige ulemper som vil bli påført oss i anleggsperioden og dette spesielt sett med utgangspunkt i konsesjonssøker sitt forslag til avbøtende tiltak. (...) Vi ønsker med denne henvendelsen å be konsesjonsgiver NVE treffe tiltak som ivaretar våre behov slik vi påpeker det i punktene nedenfor. Som grunneier og derav formell høringspart til konsesjonen vil vi selvsagt forbeholde oss retten til å komme med ytterlige innspill innenfor høringsfristen.

1. Ulemper for gårdsdrifta

Buskapan har hele beitesesongen fri tilgang mellom beiteområdene og driftsbygningen for spesielt å motvirke innseksplager og ikke minst værforholdene, noe som er vesentlig for dyrevelferden. (...) Et slikt sperregjerde vil medføre enda større utfordringer for drifta ved at buskapan vil trekke langs gjerdet ut av beitearealet som gården har beiterett til. De foreslåtte løsninger i søkers avtaleutkast (...) vil medføre et betydelig økt tidsbruk for oss med å drive buskapan til og fra beiteområdene og ikke minst et betydelig økt behov for løpende tilsyn.

2. Avtaleutkast mellom utbygger og grunneiere

I konsesjonssøknaden p 2.5 Eiendomsforhold opplyses det følgende: «Når det gjelder avtale om bruk av vei og område for rigg så er det framforhandlet avtale om dette med grunneier, men avtalen er per dags dato ikke signert». Dette er ikke riktig, henvisningen det vises til i konsesjonssøknaden kan i beste fall betegnes som et avtaleutkast og kan med sin ordlyd overhode ikke aksepteres av oss! (...)

3. Rigg/lagerplass

Utbygger planlegger etablering av rigg/lagerområde som ligger i nedslagsområdet for vannkilden som forsyner Strømslid gård og Statkraft sine etablisementer i området, noe som overhode ikke kan aksepteres.

4. Juridisk bistand

Som grunneiere og drivere av Strømslid gård blir vi i denne saken møtt av formuleringer og krav fra søker som inneholder omfattende juridiske betegnelser og betydninger som vi ikke har kunnskap nok til å kunne vurdere på en betryggende måte for oss. Vårt krav er derfor å få tildelt fri juridisk bistand til å støtte for oss i denne saken!

5. Oppsummering

Vårt mål med denne henvendelsen er å oppnå forståelse for de betydelige utfordringer og bekymringer som vi føler vil bli påført oss som gårdbrukere på eiendommen, og ber om at våre innspill også blir tillagt den videre saksbehandlingen av konsesjonssøknaden! (...)»

I S. og B. Strømslid sitt andre brev skriver de følgende:

«(...) Denne [brua over Vasskardelva] er tegnet feil inn på kartet. Det har hele tiden vært snakket i å ha den nede ved den eksisterende «dammen» for Straumsmo kraftverk.

2. Jordkabeltraseen

Den må eventuelt gå på andre siden av veien (...) Dette for og ikke komme i konflikt med hytta som er der.

(...) Vi har tegnet inn «ny» kabeltrasé ovenfor gården. Det skulle ha vært en gjennomgang på dette, når det er fritt for snø. Storfurua – skal ikke berøres.»

Advokatfirmaet Rekve, Pleym & Co skriver følgende i sine brev 28.1. og 17.10.2016:

«(...) Siri og Børge Strømslid som eier av gnr 28 bnr 1 i Bardu blir sterkt berørt av søkers tiltak spesielt i anleggsperioden på grunn av den forstyrrelse anleggsvirksomheten vil medføre for grunneiers geitebruk. Strømslid har en besetning på ca. 200 dyr i beitesesongen, og disse skal ferdes på samme veistrekning som planlagte kraftverk må ha sin adkomst under anleggsperioden og senere. (...)»

I sitt andre brev skriver advokatfirmaet:

«(...) Jeg representerer eier av geitebruket på Strømsli, og viser til tidligere uttalelse i forbindelse med tidligere høring.

Etter en lang og relativt omstendelig forhandlingsrunde har Siri Strømslid, som eier av geitebruket, og Skinskardelva kraftverk kommet til enighet om en rammeavtale, som gir NVE en brukbar oversikt over de problemer som driften av eiendommen vil bli utsatt for - spesielt i anleggsperioden, jfr. Bilag 1: rammeavtale datert 12.8.2016.

I anledning det endrede prosjekt har Siri Strømslid følgende bemerkninger:

- 1. Det er trolig ikke nødvendig å justere rammeavtalen som følge av flytting av kraftstasjonen. Inngrep i terrenget som følge av ny veg vil ikke komme på gnr 28 bnr 1, og anleggsveg og broovergang blir slik som omtalt i rammeavtalens punkt V.*

Det bør iakttas at selv om anleggsvegen har ligget på gnr 28 bnr 1 i mange år, og som resultat av utbygging av Straumsmo kraftverk, er den faktiske situasjonen for bruken av vegen vesentlig annerledes enn da anleggsvegen ble bygget. Geitebruket til Siri Strømslid og ektefellen Børge Strømslid er bygget opp til en spesialisert geitedrift, og

som legger helt andre forutsetninger til grunn for bruken av eiendommen og eiernes innsats. Dette er også reflektert i rammeavtalen, og hvor særlig hensynet til anleggsvegen er iaktatt.

Jeg understreker at veggen eies av gnr 28 bnr 1 og Statkraft har bare bruksrett til eiendommen så langt angår Statkrafts interesser.

- 2. Det er ikke helt riktig at utbyggingen av Skinskardelva ikke vil føre til problemer i adgangen til det friluftsområdet som ligger i området ved det planlagte Skinskardelva kraftverk og reguleringselementene. Adkomsten til Strømsmomarka skjer i høy grad også over adkomstvegen. Noen går fra hovedvegen, men mange får også låne nøkkel slik at de kan kjøre lenger opp i terrenget, og hvor det også er 2 hytter. I den vurdering som skal foretas om kraftverkets betydning for tilgjengeligheten til friluftsområdet må det legges til grunn at det trolig ikke blir mulig å bruke anleggsvegen for allmennheten før anleggsdriften er avsluttet.*
- 3. Siri Strømslid er reservert til opplysningen om at anleggsvegen etter at anleggsperioden er avsluttet etter hvert mer eller mindre vil gro igjen. For at veggen skal tjene til sitt formål i driftsperioden for kraftverket må den ha en standard som gjør det mulig at også større kjøretøyer kan komme frem til bruk for utskifting av materiell, vedlikehold, reparasjoner mv. Veggen vil således regelmessig være i bruk og således markere et «sår» i terrenget.*

Jeg ber ovennevnte synspunkter bli iaktatt under behandlingen av høringsuttalelsene.»

Uttalelser fra søker gitt i brev den 6.5 og 9.11.2016:

«Friluftsliv og brukerinteresser

Troms fylkeskommune, Bardu kommune, Midt-Troms friluftsråd og Forum for Natur og Friluftsliv Troms, påpeker at omsøkt kraftprosjekt berører et viktig friluftsområde – verdi B.

Det vises til at Skinskardelva ligger i Strømsmomarka og at området er brukt til tradisjonelt friluftsliv som turgåing, bærplukking, jakt og til jaktprøver for elghunder. I følge innhentet informasjon er det forholdsvis liten ferdsel i området. I søknaden om konsesjon er det vist til at området har kvaliteter i form av urørthet og opplevelsesverdier. Disse verdiene påpekes også av høringsparter i forbindelse med konsekvens for friluftslivet.

Friluftaktiviteter som bærplukking og jakt vil etter en utbygging kunne fortsette som før. I konsesjonssøknaden er arealinnngrepet i driftsfase beregnet til ca 17,5 daa, hvorav ca 13 daa er nedgravd rørgate som revegeteres. Selv om opplevelsesverdier er subjektive er det grunn til å anta at omsøkt tiltak ikke fører til særlig svekkelse av opplevelsesverdiene i området Strømsmomarka. Utbyggers vurdering er at omsøkt tiltak har liten til middels konsekvens i forhold til friluftsliv/brukerinteresser.

Rørtrase

Bardu kommune viser til behovet for grunnundersøkelser i forbindelse med rørtrase. Det er i utbyggers interesse å ha informasjon om grunnforhold slik at de konsekvenser kommunen påpeker unngås. Utbygger kommer tilbake til dette i forbindelse med detaljplanlegging.

Fylkesmannen i Troms viser til at det ikke må anlegges permanent vei i forbindelse med rørtraseen. En slik vei vil i følge fylkesmannen nærmest punktere et område som er meget vanskelig tilgjengelig for folk flest. Av hensyn til reindriftsnæringen bør det ikke legges til rette for økt ferdsel inn i området. Utbygger er enig i at permanent vei ikke bør etableres, men at rørtraseen revegeteres.

Biologisk mangfold og naturtyper

Bardu kommune, Fylkesmannen i Troms og Forum for natur og friluftsliv viser til registrering av to rødlistede arter grynsildre (NT) og grannsildre (NT). I influensområdet er det registrert bekkekløft med fossesprøytsone og bergvegg. Fylkesmannen varsler innsigelse.

I følge Artsdatabanken er grannsildre fortsatt vanlig i store deler av fjellkjeda, vesentlig på mellomalpint nivå, der den er knyttet til overrislete snøleier og andre fuktige, kalde habitater. Grannsildre har en arktisk sirkumpolar utbredelse der vurderingen for bestanden på Svalbard er Livskraftig (LC). Den er gått tilbake eller forsvunnet i flere lågfjellsområder, trolig på grunn av temperaturøkning og fordi dens voksesteder er i tilbakegang. Klimatiske endringer er oppgitt som påvirkningsfaktor.

Grynsildre er i følge Artsdatabanken en arktisk art knyttet til sene og ofte overrislete snøleier og til snøleiemyrer på kalkrik grunn. Temperaturøkning med påfølgende uttørring og gjengroing er oppgitt som årsak til at voksestedene til grynsildre er i tilbakegang. Denne arten er også sirkumpolar der bestanden på Svalbard er oppgitt som Livskraftig (LC). Arten er oppgitt å være vanlig fra Nordland opp til Vest-Finnmark og viktigste påvirkningsfaktor er klimatiske endringer. Norge har antakelig mellom 1-5 % av verdens forekomst av grynsildre.

Naturtypen bekkekløft (B-verdi) og bergvegg er registrert. Det er også registrert fosse-eng der de to rødlistede sildreartene er funnet.

I miljørapporten er det vist til usikkerhet knyttet til om omsøkt minstevannføring vil være tilstrekkelig til at fossesprøytsonen opprettholdes. Bardu kommune peker på at en minstevannføring tilsvarende 5-persentil sommer trolig gir en vesentlig forbedring for både biologisk mangfold og landskap. Utbygger deler Bardu kommune sin vurdering og vil komme tilbake til spørsmålet om minstevannføring.

Reindrift

Sametinget krever konsultasjon i forbindelse med Bardu-pakken og en samlet vurdering av konsekvens for reindrift. Det varsles innsigelse mot prosjektet. Hjertind reinbeitedistrikt går i mot prosjektet på grunn av negativ påvirkning på vinterbeite, trekk og flyttlei. Fylkesmannen viser til at anleggsfasen er et forstyrrende element i småkraftverkssaker. I tillegg frarådes etablering av permanent vei opp til inntak.

Omsøkt vannkraftprosjekt krever lite areal. Prosjektet har ikke inntaksmagasin med regulering. Fra tidligere utredninger og prosjekter er erfaringen at dialog mellom reindriftsnæringen og utbygger for å redusere forstyrrelser i anleggsfase er viktig. Vi går ut fra at en slik dialog etableres og at utbygger i det vesentlige kan tilpasse sin virksomhet til reindriftens behov. I driftsfase mener vi at anlegget vil påvirke reindriftsnæringen i liten grad. Vi avventer tilbakemelding fra NVE om eventuelle krav til tilleggsutredninger. (...)»

Søker kommer med følgende nye momenter til tilleggsuttalelsene:

«(...) Der det er myr vil veien følge fastmarka i kantsonen, noe som er gunstig av både kostnadmessige og miljømessige grunner. Dette vil vi ha spesielt fokus på under detaljplanleggingen av skogsveien, og vi inviterer Bardu kommune til et samarbeid om tilpasning av veien i terrenget. (...) Fylkesmannen hevder at veien vil være synlig fra bekkeløfta. Topografien og skogen vil nok stenge for den muligheten. Når det gjelder synlighet av veien vil denne følge terrengformasjonene og vil etter hvert bli revegetert i grøftkantene, på veiskuldra og i midtlinja på veien, og således gli mer og mer inn i landskapet. I tillegg vil en lang vinter med snø gjøre at veien ikke vil være synlig store deler av året, da veien ikke vil bli brøytet i vinterhalvåret. De fleste elvekraftverk har ikke tilgang på vatn i denne perioden og anleggene blir derfor tappet ned og stengt. (...) Av hensyn til reindrifta og for å hindre økt ferdsel i området vil også denne veien bli stengt med bom. I tillegg er som kjent adkomstveien til inntaket til Straumsmo kraftverk stengt med bom fra før.

Det er ikke planlagt og bygge bru over Vasskardelva og Koppskardelva. Kryssing vil skje på naturlige vadedsteder, slik at tilgangen til området for brukerne vil bli som før mht tilgjengelighet. Når det er høy vannstand i elvene vil adkomsten over elvene bli begrenset som tidligere.

Sametinget har registrert et fredet samisk kulturminne, et matgjemme, som ligger litt sør for Koppskardtjønna (...). Kulturminne ligger slik til at her finnes det flere alternativ for framførelse av vei, noe som vil bli hensyntatt i detaljplanleggingen slik at veien ikke kommer i konflikt med det registrerte objektet. (...)

Totalt mener vi at den endrede konsesjonssøknaden vil gi et langt mindre miljømessig konsekvens enn den opprinnelige søknaden. De tekniske inngrepene vil bli mindre og den berørte elvestrekningen vil bli 2023 m kortere. 2/3 del av elvestrekningen blir således ikke berørt. (...)

Transformeringen [ved Innset kraftverk] vil i stor grad bli finansiert av produsentene, og er bortfall av planlagte produksjonsenheter kan medføre at lønnsomme prosjekter får så høy nettkostnad at de ikke blir realiserbare. Ut fra våre kalkulasjoner kan et slikt bortfall i verste fall bety en dobling av nettkostnaden for Salvasskardelva.

Konsekvensen av et avslag på konsesjonssøknaden for Skinskardelva kan bli at Salvasskardelva ikke er realiserbart, som igjen vil bety at trafoen på Innset ikke blir bygd, nett-tapet fra Ditti kraftverk vil fortsette og ingen besparelse for Troms Nett i transformering.»

Tilleggsopplysninger

NVE har gjennomført innsigelsesmøter/konsultasjoner angående Skinskardelva kraftverk med Sametinget den 14.11.2016, Fylkesmannen i Troms den 6.12.2016 og Bardu kommune den 8.12.2016.

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 32,7 km² ved inntaket, og middelvannføringen er beregnet til 1,7 m³/s. Effektiv innsjøprosent er på 0 %, og nedbørfeltet har en breandel på 3,6 %. Avrenningen varierer fra år til år med dominerende sommerflom. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren og våren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 430 og 70 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 90 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 3,5 m³/s og minste driftsvannføring 130 l/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 250 l/s i perioden 1.5. til 30.9. og 70 l/s resten av året. Ifølge søknaden vil dette medføre at om lag 60 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

NVE har kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Med en maksimal slukeevne tilsvarende 205 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring på 250 l/s i perioden 1.5 til 30.9 og 70 l/s resten av året, vil dette gi en restvannføring på omtrent 700 l/s rett nedstrøms inntaket som et gjennomsnitt over året. Det meste av dette vil komme i flomperioder. De store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 65 dager i et middels vått år. I 110 dager vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 70 l/s ved kraftstasjonen.

Produksjon og kostnader

Med bakgrunn i de hydrologiske dataene, som er lagt frem i søknaden, har søker beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Skinskardelva kraftverk til omtrent 9,6 GWh fordelt på 1,8 GWh vinterproduksjon og 7,7 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene er estimert til 42,25 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris på 4,40 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Energikostnaden over levetiden (LCOE) er beregnet til 0,34 kr/kWh (usikkerhet i spennet 0,29-0,40) i det opprinnelige prosjektet. Energikostnaden over levetiden tilsvarer den verdien kraften må ha for at prosjektet skal få positiv nettonåverdi. Beregningene forutsetter en kalkulasjonsrente på 6 %, økonomisk levetid på 40 år og drifts- og vedlikeholdskostnader på 5 øre/kWh.

NVE vurderer kostnadene ved tiltaket til å være nær gjennomsnittet i forhold til andre småskala vannkraftverk som det er søkt konsesjon for de siste årene. Ved en eventuell konsesjon til tiltaket vil det allikevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

Landskap og urørthet

Landskap

Prosjektområdet til Skinskardelva kraftverk ligger på grensen mellom landskapsregion 34 *Indre bygder i Troms*, underregion 34.1 *Bardu/Måselvdalen* og landskapsregion 36 *Høgfjellet i Nordland og Troms*, underregion 36.12 *Istindan/Njunis* (Puschmann, 2005).

Landskapsregion *Indre bygder i Troms* strekker seg gjennom hele fylket, men med hovedtyngden i sørlige deler av Troms. Regionen omtales ofte som en typisk dalregion, skjermet av høye fjell med tinder og tinderekker. Dalbunnene har nærmest et innlandsklima, og har gjerne elveavsetninger på flatene, med bunnmorener opp mot dalfoten. Typisk for landskapet er raskjegler og stedvis blankskurte bergflater opp bratte dalsider.

Landskapsregion *Høgfjellet i Nordland og Troms* strekker seg fra grensetraktene mellom Nord-Trøndelag og Nordland i sør til nordlige deler av Troms, og domineres av åpne fjellområder med tinder og tinderekker. Toppene er ofte godt synlige fra lavereliggende landskapsregioner. Jorddekket varierer fra jevnere mot gradvis tynnere dekke i lavereliggende deler, til områder uten jorddekke i de høytliggende partiene. Smeltevannsbekker og elver utgjør karakteristiske trekk i landskapet. Bergartene er like frodige som i landskapsregionen lengre ned. Dette gir også her en rik fjellflora.

Skinskardelva kraftverk vil få kraftstasjon, vei til kraftstasjon og deler av rørgate i den nedre landskapsregionen. Fra før av er det ingen tekniske inngrep i tiltaksområdet. Elveløpet er lite synlig nedstrøms kraftverket, siden veitraseen er planlagt et godt stykke fra hovedløpet i elva. Veitraseen må krysse to litt større elver før den kan knyttes til eksisterende vei ved inntaket til Straumsmo kraftverk, om lag 2 km sørvest for planlagt kraftstasjonsplassering. På berørt elvestrekning finnes to markerte fosser som er synlig i et større landskapsrom (Se bilde nr. 2).

Inntaket til Skinskardelva kraftverk og øvre deler av rørgate er planlagt i den øvre landskapsregionen. Området ligger over tregrensen i en naturlig nedsenkning i terrenget, på en stor høyfjellsslette. Området ved inntaket, rørgaten, kraftstasjonen og vei inn til kraftverket vil alle være synlige i et større landskapsrom, spesielt fra de mange tindene som tilhører landskapsregionen.

Bilde 1: Inntaksområdet til Skinskardelva kraftverk og øvre del av rørgatetrasé som må sprenges ned på grunn av tynt jorddekke. Bilde er tatt motstrøms (19.8.2016).

Bilde 2: Berørte fossepartier med nedgravd rørgate på høyre side av elva i bildet. Bildet er tatt fra veitraseen inn mot kraftstasjonsområdet (19.8.2016).

Flere høringsparter er opptatt av landskapsvirkningene av tiltaket samt den samlede belastningen på landskap og hvordan de visuelle virkningene av tiltaket blir i et større landskapsrom. Bardu kommune fremmer innsigelse til omsøkt kraftstasjonsplassering. De mener en om lag 2 km permanent vei inn til stasjonen vil føre til et større naturinngrep enn en nedgravd rørgate, i samme område, slik planene opprinnelig var. Fylkesmannen i Troms fremmer også innsigelse til utbyggingen og begrunner dette med negativ påvirkning av et verdifullt landskapsområde med synlige fossepartier som har stor inntryksstyrke i et større landskapsrom. Fossepartiet er spesielt synlig langs planlagt veitrasé. De mener tiltaket vil være synlig i flere tiår fordi revegeteringen går langsomt i høyfjellsområder. Troms fylkeskommune fraråder en utbygging og viser til at rørgaten vil gi tydelige sår i landskapet, noe som vil ta lang tid å rette opp. De mener tiltaket vil være synlig i et større landskapsrom. FNF Troms og Midt-Troms friluftsråd er begge negative til en utbygging på grunn av landskapsvirkninger som vil være synlig over store områder i lang tid. Søker er uenig i høringspartenes vurderinger og mener tiltaket vil gro raskt igjen. De viser også til at det vil synes lite vinterstid.

I retningslinjene for små vannkraftverk (OED, 2007) står det om landskap at det vil være naturlig å vektlegge andre kvaliteter som landskapet er en del av, og at ikke minst lokalsamfunnets oppfatning av omgivelser skal vektlegges. Høyfjellsområder gis stor verdi. Om sårbare høyfjellsområder beskrives følgende (OED; 2007):

«Følgende inngrep bør unngås:

Inngrep i vassdrag som er del av sårbare høyfjellsområder, dersom muligheten for avbøtende tiltak er begrenset.

Inngrep som er svært synlige og som etterlater varige sår i naturen.

Store inntakskonstruksjoner og rørgater, både nedsprenget og i dagen. Det er viktig å vurdere alternative plasseringer av inntak samt muligheter for boring av vannvei – for å redusere negative virkninger og graden av konflikt.»

NVE mener at det er flere tekniske konstruksjoner som vil kunne ha negativ innvirkning på landskapet i og rundt Skinscardelva kraftverk. Inntaksdammen blir liggende svært synlig fra både høyereliggende topper i området og fra fjellplatået hvor tiltaket er planlagt. Rørgaten vil måtte sprenkes ned i store deler av det øvre åpne landskapspartiet. NVE er enig med høringspartene i at store deler av rørgaten og fossepartiet er svært synlig fra planlagt veitrasé. På befaringen kunne vi se fossene nesten hele veien fra planlagt kraftstasjon og til bekkeinntaket til Straumsmo kraftverk. Fossene er et viktig landskapselement slik det vises i bilde 1 på forrige side i dette notatet.

Urørthet

Flere av høringspartene har trukket fram de store urørte områdene i Bardu kommune. De har tallfestet hvor stor andel villmarkspregede områder som blir berørt. Bare for dette kraftverket vil det berøre mer villmarkspregede områder enn hva som har blitt borte i kommunen siden 1988. NVE er enig med høringspartene at det er få tekniske inngrep foruten et lite synlig gammelt brofundament på elvas østside ved planlagt inntaksområde. Området framstår som urørt fra fjellplatået ved inntaket i en 360° vinkel.

NVE vurderer påvirkning av landskap og store urørte områder som viktige faktorer i konsesjonsspørsmålet. Muligheten for avbøtende tiltak i områder med stor landskapsmessig verdi har også vært viktig i vår avgjørelse.

Friluftsliv og brukerinteresser

Troms fylkeskommune har sammen med kommunene, lokale og regionale friluftsansjoner kartlagt friluftslivsområder i Troms fylke. Områdene er kartlagt ut ifra fire kategorier; *ikke klassifisert, registrert, viktig og svært viktig*. Verdien er satt ut ifra 8-10 verdissetingsfaktorer oppgitt på faktaarkene tilknyttet Naturbase. Fire av fem småkraftsøknader i Bardupakka berører kartlagte friluftsområder. Skoelva og Salvasskardelva kraftverk er planlagt i friluftslivsområder av A-verdi, mens Tverrelva og Skinskardelva kraftverk er planlagt i friluftslivsområder av B-verdi. Liveltskardelva kraftverk ligger inne i øvingsfeltet til Setermoen. Dette er ikke et kartlagt friluftslivsområde. Oversikten i tabell 1 nedenfor viser hvordan de ulike verdissetingsfaktorene er oppgitt på faktaarkene i de berørte registrerte friluftslivsområdene. Mørkeblått indikerer høy verdi, mellomblått middels verdi, mens liten verdi er vist med lyseblått. Hvite felt er ikke vurdere kategorier.

Tabell 1: Verdi 4-5 er farget mørk blå, 3 mellomblå, mens 1-2 er farget lys blå på en skala fra 1 (lite) til 5 (mye). Hvitt er ikke kartlagt.

	Skoelva	Tverrelva	Skinskardelva	Salvasskardelva
Bruksfrekvens				
Regionale/Nasjonale brukere				
Opplevelseskvalitet				
Symbolverdi				
Egnethet				
Tilrettelegging				
Inngrep				
Potensiell bruk				
Tilgjengelighet				
Lydmiljø				

Friluftsområdene ved Skinskardelva kraftverk har fått høy score på lydmiljø og potensiell bruk av området. Videre scorer opplevelseskvalitet, inngrep og tilgjengelighet middels høyt. Flere høringsparter viser til at området hovedsakelig brukes i tidsrommet vår, sommer og høst. Turgåere driver jakt på både stor- og småvilt, trening av jakthunder og bærplukking i området. I følge høringsuttalelsen til advokatfirmaet Rekve, Pleym & Co. skjer mye av adkomsten til friluftsområdene i Strømsmomarka via atkomstveien forbi Straumsmo kraftverk og opp forbi bekkeinntaket ved samløpet med Koppskardelva. Det vises til at noen går fra hovedveien, men at mange også får låne nøkkel til bommen slik at de kan kjøre lenger opp mot eksisterende bekkeinntak og i nærheten av to hytter som ligger i området.

I OEDs retningslinjer for små vannkraftverk (2007) er friluftsliv og reiseliv behandlet. Av sentrale problemstillinger trekkes det fram behovet for å vurdere konflikten med friluftslivet med tanke på vassdraget som opplevelsesressurs, for eksempel lokale bade- og fiskeplasser, men også vassdraget som landskapselement og opplevelsesverdi. Friluftsområder av B-verdi gis middels verdi. I saksbehandlingen gis følgende føringer i OEDs retningslinjer:

«Også for områder klassifisert som friluftsområder av middels verdi må det påregnes krav om prosjektilpasninger og/eller avbøtende tiltak (...).»

NVE mener området har gode friluftskvaliteter. Skogen er relativt glissen med en kupert mosaikk av myrområder og mer fast tørr mark. Det er relativt lett å ta seg fram over brede elveløp ved lave vannføringer. Ved høye vannføringer, som i flomperioder, er området utilgjengelig for turgåere.

Landskapet er åpent og fossepartiet er godt synlig i et større landskapsrom på vei oppover til høyfjellet. Landskapet har etter NVEs vurdering stor opplevelsesverdi for turgåere i området.

NVE er enig i at friluftspotensialet er stort i Strømsmomarka, men at dagens bruk i sommerhalvåret er gunstigere enn helårsbruk med tanke på andre interesser som reindrift i området. Vi mener 1,9 km ny vei inn i dette området vil gjøre at folk må ta seg enda lenger inn i området for å møte stillhet og urørthet, samt at viktige landskapselement vil bli kraftig forringet. Bardu har allerede friluftsområder som er godt tilrettelagt med vei både ved Altevatnet og i Skoelvdalen. NVE mener en kraftverktbygging vil gjøre områdene ved Strømslitverrelva om til samme type friluftsområder som allerede eksisterer i dag og at man derved mister mer uberørte friluftsområder med andre kvaliteter enn hva man finner der tilretteleggingen er stor. NVE mener tilstrekkelig avbøtende tiltak ikke vil være mulig og at omsøkt prosjekt vil forringe friluftsområdet vesentlig. Påvirkning på friluftslivet har vært en viktig delfaktor i konsesjonsspørsmålet men har ikke alene vært avgjørende.

Reindrift

I OEDs retningslinjer for små vannkraftverk blir tap, oppstyking og redusert bruk av beiteland på grunn av arealinngrep og annen menneskelig aktivitet trukket frem som en av de største utfordringene for reindriftsnæringen i dag. Den samlede effekten av en rekke mindre inngrep og forstyrrende aktiviteter innenfor reinbeiteområder er ofte langt større enn effekten av de enkelte inngrep (OED, 2007).

Fire av de fem søknadene i Bardu kommune berører reinbeitedistrikt Hjerttind/Altevatn/Fagerfjell reinbeitedistrikt. I tillegg berører Salvasskardelva kraftverk Talma sameby, Liveltskardelva kraftverk berører Gielas reinbeitedistrikt og Skinskardelva kraftverk Saarivuoma sameby. Når det gjelder forholdet til reinbeitekonvensjonen, vises det til drøfting senere.

Hjerttind/Altevatn/Fagerfjell reinbeitedistrikt strekker seg fra Rossfjord i Lenvik i nord hvor de grenser mot Mauken og Dividalen reinbeitedistrikt i nord og øst. I vest strekker distriktet seg til Dyrøysundet i Sørreisa hvor de grenser mot Gielas reinbeitedistrikt i sør. Distriktet strekker seg videre mot svenskegrensen ved Leinavatn i Bardu kommune i sør og øst hvor de grenser mot Talma og Saarivuoma samebyer.

Sametinget har fremmet innsigelse til Skoelva, Skinskardelva og Tverrelva kraftverk. De ønsker en samlet vurdering av hvordan tiltakene påvirker hvert enkelt reinbeitedistrikt. Fylkesmannens reindriftsavdeling i Troms har også fremmet innsigelse til Skoelva og Skinskardelva kraftverk. Hjerttind/Altevatn/Fagerfjell reinbeitedistrikt er også imot bygging av Skoelva, Skinskardelva og Salvasskardelva kraftverk. De mener Tverrelva kraftverk vil få moderate ulemper for reindriften.

Reinbeitekonvensjonen

Reindriftras flytting mellom årstidsbeiter i Norge og Sverige har pågått i mange århundrer, og siden 1751 har forholdet vært nedfelt i Lappekodisillen, et tillegg til grensetraktaten mellom landene. Senere har sesongvise flyttinger på tvers av landegrensa vært regulert gjennom konvensjoner, den seneste fra 1972. Konvensjonen opphørte i 2005, men innholdet i konvensjonen er i Norge nedfelt i gjeldende grensereinbeitelev fra 1972. Siden 1997 har det vært forhandlet om en ny konvensjon, og i 2009 ble de to lands forhandlingsdelegasjoner enige om et forslag. Forslaget er imidlertid ennå ikke ratifisert.

Fylkesmannen i Troms og Bardu kommune har begge kommentert forholdet til reinbeitekonvensjonen. De påpeker at Saarivuoma sameby kan få rett på sommerbeiter i området ved Strømslitverrelva. NVE sendte derfor saken på ekstraordinær høring til samebyen. Samebyen responderte ikke med egen

høringsuttalelse. Talma sameby leverte heller ikke inn en egen høringsuttalelse, men møtte på befaring av Salvasskardelva kraftverk. De hadde kun merknader til vilkår ved en eventuell utbygging, men så det som positivt å kunne få ordnet et kjøresterkt terreng i sitt eksisterende ATV-spor på berørt strekning.

NVE mener grensereinbeite-loven (1972) inntil videre skal ligge til grunn for vurderingen av svenske samebyers beiterettigheter i Norge frem til ny reinbeitekonvensjon er ratifisert. Talma samebys rettigheter i og ved Salvasskardelva kraftverk vil være av betydning for vedtaket. Saarivuoma samebys potensielle rettigheter vil bli vurdert, men ikke tillagt avgjørende vekt i vår videre behandling av Skinskardelva kraftverk.

Hjerttind/Altevatn/Fagerfjell reinbeitedistrikt (heretter kalt Hjerttind reinbeitedistrikt) viser til tre forhold ved utbyggingen som vil påvirke reindriften deres negativt. Først og fremst vil et viktig vinterbeiteområde berøres. De er usikre på om revevegetering i sårbart høyfjell lar seg gjøre. Det vil i det minste ta svært lang tid. De påpeker at vinterbeite er minimumsfaktor for dette reinbeitedistriktet og har derfor særlig stor verdi. I tillegg berører tiltaket flytt- og trekkleier mellom viktige beiteområder. Dette vil føre til mindre optimal bruk av området og påføre distriktet merkostnader og merarbeid. Sametinget er opptatt av naturgrunnet for samisk kultur og næringsutøvelse. De har fremmet innsigelse til prosjektet og mener sumvirkningene på Hjerttind reinbeitedistrikt er stort med alle forstyrrelser og tiltak som har blitt eller er planlagt i området. Spesielt ønsker de en bredere vurdering hvor NVE ser på påvirkningen av ulike kraftverk og linjetiltak i tillegg til andre forhold for distriktet. De støtter ellers Hjerttinds merknader til utfordringer. Fylkesmannen i Troms fremmet også innsigelse til det endrede prosjektet. De mente kraftstasjonen og permanent vei inn til kraftstasjonen ville ødelegge funksjonen til flyttleien, ved at den ene flyttleien ville minste sin funksjon som følge av kraftstasjonsplasseringen og at veien inn til kraftstasjonen ville lede reinflokkene i feil retning og skape merarbeid for reinbeitedistriktet. Fylkesmannen mener ny vei vil skape økt ferdsel på veien, noe som vil virke negativt inn på reindriften.

Saarivuoma sameby fikk søknaden på egen høring. De har ikke levert inn egen høringsuttalelse og møtte ikke på befaring. Fylkesmannen i Troms og Bardu kommune har kommentert at samebyen vil kunne få beiterettigheter sommerstid om reinbeitekonvensjonen ratifiseres. I forslaget som er til endelig godkjenning har samebyen fått tildelt sommerbeiterettigheter i Strømsmomarka, i berørt område.

NVE er enig med søker i at inntaksområdet vil være mindre problematisk for reindriften vinterstid, fordi snøen vil dekke til området og i stor grad skjule inntaksarrangementet. Høringsparter har også kommentert at inntaksområdet trolig ikke er en begrensende faktor for reindriften alene med dette prosjektet.

En rørgate og vei inn til kraftstasjonen vil derimot kunne få mer negative konsekvenser ved flytting av reinen i område. Reindriftsfaglige uttalelser fra flere av høringspartene understreker betydningen av veier som gjør det lettere for reinen å flytte eller trekke feil. NVE er enig med Fylkesmannen i at valgte kraftstasjonsplassering kan være uheldig for det nedre trekket over elva og resultere i endret trekk og flyttmønster for reindriften. Søker har likevel bemerket at kraftverket vil være stengt vinterstid, og krever dermed ikke tilsyn i perioden Hjerttind reinbeitedistrikt bruker området. Dette reduserer konfliktnivået noe. NVE deler høringsparters bekymring for tiden det vil ta å revegetere området, siden tiltaket er plassert i et høyfjellsområde med lite jordsmonn. Vi antar, som flere høringsparter har påpekt, at flere tiår må påregnes før området får tilbake sin opprinnelige vegetasjon. Rørgateområdet vil da være redusert for reindriften som beiteområde over svært lang tid. Dette skjer

også i sentrale deler av et minimumsbeite. Selv om NVE deler høringspartenes bekymring for revegeteringen av området og dermed påvirkningen på minimumsbeite for reindriften, er ikke forholdet tillagt avgjørende vekt. Til det er arealbeslaget for lite. Søker har estimert at det berørte arealet i rørgatetraseen i anleggsfasen vil være om lag 22 daa, mens det permanente arealbeslaget antas å bli på 5,5 daa i rørgatetraseen. Saarivuoma sameby vil i større grad bli påvirket av forstyrrelsene ved at kraftverket og vedlikeholdet vil være lagt til perioden de eventuelt får tilgang til området. De vil ha de samme problemene med manglende revegetering som Hjerttind reinbeitedistrikt. I tillegg kommer også økt bruk av området sommerstid med jakt og bærplukking.

Samlet belastning på Hjerttind reinbeitedistrikt

Det foreligger fire søknader som etter NVEs syn kan ha ulik grad av negative konsekvenser for reindriften. Vi legger til grunn at en eventuell utbygging av Liveltskardelva kraftverk vil være uproblematisk for reindriften, da dette i sin helhet ligger innenfor Setermoen skytefelt.

Tabell 2: Berørte verdier for Hjerttind reinbeitedistrikt

Prosjekt	Reinbeite-område	Flyttvei	Oppsamlings-områder	Type beite som blir berørt	Merknader
Skoelva	Hjerttind	En flyttvei	Øvre del	Vår, høst og høstvinter og vinterbeiter	Hele tiltaket ligger nær hytter og eksisterende veier
Tverrelva	Altevatn	-	-	Høstvinter og vinterbeiter	Ett tunnelalternativ
Skinskardelva	Altevatn	To flyttveier	Nærhet til	Høstvinter og vinterbeiter	-
Salvasskardelva	Altevatn	-	Nærhet til	Høstvinter og vinterbeiter	Tunnel Kraftstasjon ved eksisterende hytter

Bardupakka berører Hjerttind/Altevatn/Fagerfjell reinbeitedistrikt med tre prosjekter innenfor Altevatnområdet og ett prosjekt innenfor Hjerttindområdet. Se tabell 2 ovenfor.

Innenfor Altevatnområdet finnes fra før av Innset kraftverk med Altevatnreguleringen, Straumsmo kraftverk med regulering av Innsetvatnet, Dittielva kraftverk, Krogstadelva kraftverk og Bardufoss kraftverk, som alle er utbygd. Innenfor distriktet er nå Tverrelva, Skinskardelva og Salvasskardelva kraftverk omsøkt.

Innenfor Hjerttindområdet finnes fra før av Mølnelva, Sørfjordkraft og Grønlielva kraftverk, som alle er utbygd. En 420 kV kraftlinje mellom Kvandal-Bardufoss krysser gjennom distriktet og er under bygging. I tillegg er det gitt konsesjon til Øvre Tømmerelv, Middagselva og Bjørgelva kraftverk. Av de sistnevnte påvirker Øvre Tømmerelv kraftverk reinbeitedistriktet mest. I Bardupakka er Skoelva kraftverk nå konsesjonssøkt.

Ingen av prosjektene i Bardupakka berører Fagerfjellområdet. Det ligger heller ingen søknader om småkraftverk til behandling der. Vi vurderer dermed ikke den samlede belastningen innenfor dette området.

Fylkesmannen i Troms har i sin høringsuttalelse ramset opp hvilke tiltak som berører Hjertind reinbeitedistrikt. De viser til at fire av fem søknader i Bardupakka ligger innenfor reinbeitedistriktet. Tre av sju småkraftsøknader i Senja-Sørreisapakken berører samme reinbeitedistrikt. I tillegg påpeker de at en 420 kV kraftlinje er under bygging i Skoelvdalen. De ber NVE ta hensyn til den samlede belastningen som hvert enkelt reinbeitedistrikt står ovenfor.

NVE mener det er viktig at det blir tatt hensyn til reindrift som eksisterende næring i området. Vi har merket oss Fylkesmannens synspunkter på utfordringene Hjertind/Altevatn/Fagerfjell reinbeitedistrikt står over for. Reinbeitedistriktet har også tilkjennegitt sitt syn på dette på de befaringene de har deltatt på. Vi mener også det er viktig å være særlig oppmerksomme på vinterbeitesituasjonen i Hjertind reinbeitedistrikt, siden dette er å betrakte som minimumsbeiter.

NVE konstaterer at Sametinget etterlyser en samlet vurdering av hvilken belastning søknadene vil kunne få for hver enkelt berørt reinbeitedistrikt eller sameby. Vi vil bemerke at vi gjennom høring og befaringer hvor reinbeitedistriktet har deltatt, har fått et godt innblikk i distriktets utfordringer.

Andre utredninger i forbindelse med småkraftpakker har vist at det særlig er økte forstyrrelser som er utfordrende for reindrifta, og at en må ta særlige hensyn dersom småkraftplaner vil berøre særverdiområder som for eksempel trekk- og flyttleier, oppsamlingsområder, kalvingsområder og minimumsbeiter. I vår vurdering av den enkelte søknad i Bardupakka, er dette særlig vektlagt, samtidig som vi har sett på sumvirkningene av tiltakene i området.

OEDs retningslinjer viser til at sumvirkninger på reindrift må sees som totaleffekten av tiltakene innenfor reindriftsområdet. Vi har her oppsummert hvilke tiltak som ligger innenfor både Hjertinddistriktets og Altevatndistriktets avgrensede område. Utfordringene er noe ulike for de to distriktene. Hjertindområdet har store helårsbeiter, oppsamlingsområder og flyttveier midt i store friluftsområder av stor verdi. Det går både ski- og turløyper i området. Menneskelig aktivitet er en vesentlig faktor i hele Hjertindområdet.

For Altevatnområdet har utbygging og regulering av flere vatn vært starten på økt bruk av områdene rundt Altevatn. Det er anlagt skuterløyper langs mange av flyttveiene til reindrifta. Områdene inn mot Svenskegrensa framstår ikke som rolige områder verken sommer eller vinter. Sommerstid brukes nordkalottruta forbi Altevatn i stor grad av turgåere. Områder som i mindre grad blir brukt til motorisert ferdsel er områdene rundt Strømslitverrelva og Tverrelva. Spesielt for områdene ved Strømslitverrelva er vinterbeitene blitt spesielt viktig i dette distriktet.

I vår vurdering av sumvirkningene har graden av menneskelig bruk og urørthet spilt en rolle i vår vurdering av konsekvens. Dette oppsummeres i hvert enkelt vedtak.

Naturmangfold

Naturtyper

Tiltaksområdet til Skinskardelva kraftverk vil fraføre vann fra en bekkekløft med fossesprutsone og fosse-eng begge med B-verdi. Resten av tiltaksområdet har ikke avgrensede naturtyper av særskilt verdi.

I perioden 2007 til 2010 ble det gjennomført undersøkelser av 625 bekkekløfter i 14 fylker på oppdrag for Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet). To av disse ligger i Bardu kommune: Tverrelva og Leirbekken. Prosjektet omtales ofte som Bekkekløftprosjektet, og er generelt en grundigere biologisk kartlegging enn en gjennomsnittlig småkraftutredning. I kartleggingen ble DN-håndbok 13 benyttet for delområder, men det ble også lansert en egen verdissetingsskala som tok hensyn til hele området sett under ett og som inkluderte en lang rekke ekstra verdiparametre. Eksempler på slike kriterier er arrondering og kontinuitet i mengde død ved. Denne skalaen har syv trinn/stjerner fra 0 (uten registrerte verdier) til 6 (nasjonalt verdifulle og svært viktige verdier). Det er ikke uvanlig at bekkekløfter fortsatt vurderes og verdsettes etter denne skalaen selv om bekkekløftprosjektet er avsluttet. Det er verdt å merke seg at 6 stjerner i realiteten benyttes ytterst sjelden, og at det i realiteten derfor ofte dreier seg om en verdisseting fra 0-5 stjerner.

Bekkekløften i Strømslitverrelva ble ikke undersøkt gjennom bekkekløftprosjektet, men først undersøkt i forbindelse med utarbeidelse av søknad om bygging av Skinskardelva kraftverk. Lokaliteten er sørvestvendt og strekker seg fra 480 til 380 moh. over en strekning på om lag 500 m. Kløfta er forholdsvis grunn og mangler tett skog som ellers ville opprettholdt fuktigheten i kløftmiljøet. Berggrunnen er derimot baserik, som flere basekrevende arter er registrert. Verdivurderingen av bekkekløften (B-verdi) er begrunnet i funn av to rødlistede og flere basekrevende arter.

I tilknytning til bekkekløften ble det også registrert en fossesprutsone med utforming som en mellomting mellom fosse-eng med moseutforming og lavurt-utforming med stort innslag av basekrevende alpine arter. I miljørapporten har ikke fossesprutsonen fått en egen verdivurdering separat fra bekkekløften, men siden verdivurderingen er begrunnet i funnene i fossesprutsonen antar NVE at verdien av naturtypen også har fått verdi B, med samme begrunnelse som for bekkekløften.

Verdien av begge naturtypene settes til middels av utførende biolog. I rapporten framgår det at biolog vurderer minstevannføringslippet som svært lite. Det understrekes at det er usikkert om vannføringen er tilstrekkelig til å hindre fosse-enga i å gro igjen. Rødlista arter vil reduseres i omfang eller helt utgå fra lokaliteten. Omfanget vurderes som middels til stort negativt fra biolog.

Fylkesmannen i Troms har fremmet innsigelse til tiltaket blant annet med bakgrunn i forringelse av en naturtypeforekomst av B-verdi. FNF Troms er kritisk til forringelse av samme grunn som Fylkesmannen. Bardu kommune mener søker bør vurdere en høyere minstevannføring sommerstid for å bevare fossesprøytsonen og rødlisteartene bedre. Søker sier seg enig med Bardu kommune uten at bekrefter økning i minstevannføringslippet.

Arter

I tillegg til viktige naturtyper, er det påvist flere kravfulle eller sårbare arter hvorav noen er rødlistede. Det er kalkrik berggrunn i bekkekløfta, noe som gjenspeiler seg i funn av flere kalkkrevende arter i området. Av rødlistede kryptogamer er det registrert både grynsildre (NT) og grannsildre (NT) i fosse-engen. I tillegg er en rødlistet rovfuglart (EN) registrert i området uten at kjente hekkelokaliteter er

funnet. Fylkesmannen befarte området på egenhånd året før sluttbefaringen med NVE. De registrerte da flere hekkelokaliteter av fjellvåk som kan bli forstyrret i en eventuell anleggsfase. Det er kjent at både jerv (EN) og brunbjørn (EN) bruker området. I tillegg hekker mest sannsynlig fossekall også i elva.

Oppsummert er NVE enig med høringspartene og utøvende biolog i at det er stor fare for at fosseengen og de rødlistede artene i beste fall vil bli kraftig redusert og forringet og i verste fall utgå som naturtype med foreslått minstevannføring. En signifikant økning i minstevannføringen vil kunne dempe de negative konsekvensene av tiltaket, men vil samtidig gå utover lønnsomheten og fordelene ved prosjektet. Ved en eventuell konsesjon vil det bli gitt vilkår med avbøtende tiltak for hekkende rovfugl. Påvirkning på fauna i området kan etter det NVE vurderer avbøtes tilstrekkelig gjennom vilkår og har ikke vært avgjørende for konsesjonsspørsmålet. Videre mener vi at påvirkning på naturtypen og de rødlistede kryptogamene er et viktig delmoment i konsesjonsspørsmålet, men ikke alene et avgjørende moment.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Skinskardelva kraftverk legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart i desember 2016. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til Skinskardelva kraftverk finnes det blant annet grannsildre (NT), grynsildre (NT) og rødlista rovfugl (EN). En eventuell utbygging av Strømslitverrelva vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 gitt eventuelle avbøtende tiltak.

NVE har også sett påvirkningen fra Skinskardelva kraftverk i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. Forsvarets aktivitet i området vurderes av NVE som betydelig, spesielt om man vurderer den menneskelige aktiviteten dette innebærer for området generelt. Av vassdragstiltak er selve Barduelva og Bardufossen bygget ut i kraftformål. Altevatnreguleringen er relativt omfattende med Innset og Straumsmo kraftverk, der det regulerte vannet også inngår i Bardufoss kraftverk. Av småkraftverk er Dittielva og Krogstadelva kraftverk bygget ut, mens Lappskardelva og Stalloyåkk kraftverk tidligere er avslått av NVE. Det er konsesjonsgitt et mikrokraftverk i Vikbekken litt sør for Setermoen. I tillegg er søknadsbehandlingen av Kobbryggelva kraftverk henlagt av NVE. I Bardupakken er det nå fem småkraftverk til samla behandling: Skoelva, Liveltskardelva, Tverrelva, Skinskardelva og Salvasskardelva. NVE ga konsesjon til to av disse, mens de resterende kraftverkene i pakken fikk avslag. NVE mener Skinskardelva kraftverks eventuelle innvirkning på den samlede belastningen på vassdragsnaturen i området er begrenset. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jamfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke får avgjørende betydning for konsesjonsspørsmålet.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Kulturminner

Sametinget og fylkeskommunen er begge kulturmyndigheter. I august 2016 gjennomførte Sametinget eget kulturminnesøk i influensområdene, noe som resulterte i funn av tre automatisk fredede kulturminner. De sende inn en egen uttalelse basert på funnene.

Troms fylkeskommune kjenner ikke til automatisk fredede kulturminner i dette området.

Sametinget oppsummerer kulturminnefunnene med to årran/ildsteder litt ovenfor inntaksstedet. Det tredje kulturminnet er et matgjemme som ligger i nærheten av planlagt veitrasé litt sør for Kopparskardtjønna. Det er kun sistnevnte kulturminne som vil kunne komme i konflikt med tiltaket. Ved en eventuell konsesjon ønsker Sametinget at alle de tre kulturminnene blir markert i terrenget og at veitraseen forbi matgjemmet blir justert noe.

NVE legger til grunn Sametingets tilleggsuttalelse på samiske kulturminner. Om det gis konsesjon vil det bli satt vilkår som ivaretar kulturminnene. NVE anser ikke tema kulturminner som viktig for konsesjonsspørsmålet gitt eventuelle justeringer av veitrasé og sikring av kulturminnene.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Skinskardelva kraftverk vil gi 9,6 GWh i et gjennomsnittså. Denne produksjonsmengden regnes som vanlig for et småkraftverk. Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneiere og generere skatteinntekter. Videre vil Skinskardelva kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning.

Samlet belastning

Vi har hittil vurdert de samlede konsekvensene tema for tema. Til slutt ønsker vi å trekke de store linjene og se konsekvensene for alle sakene og alle temaene under ett. En oversikt over vår vurdering av de enkelte temaene for alle sakene i Bardupakka er vist i tabell 3. Vi har først vurdert konsekvensene, så i hvilken grad de kan avbøtes og til slutt om konsekvensene som da gjenstår kan aksepteres. I vår sammenstilling av de ulike temaene er tidligere inngrep og forstyrrelser vurdert, og ligger til grunn for konsekvensvurderingen.

Tabell 3: NVEs vurdering av konsekvens for vurderingstemaene samlet. Svart = stor konsekvens, mellomgrå = middels konsekvens, lys grå = liten konsekvens, hvitt = ikke vurdert

Kraftverk/Tema	Skoelva	Tverrelva	Skinskardelva	Salvasskardelva	Liveltskardelva
Landskap					
Friluftsliv					
Urørthet					
Reindrift					
Biologisk mangfold					

Vi har inndelt våre konsekvensvurderinger i tre hovedkategorier stor, middels og liten konsekvens. Tabellen kan leses både horisontalt og vertikalt. Horisontalt ser man hvordan hvert enkelt kraftverk påvirker de ulike temaene. Vertikalt ser man hvordan det enkelte tema berøres av kraftverkene. I tillegg kan man se på hele tabellen. Av totalt 21 vurderte temaruter er det 6 svarte ruter, 5 mørkegrå ruter og 10 lysegrå ruter. Fordelingen av de ulike konsekvensene er ujevnt fordelt mellom kraftverkene. Liveltskardelva er i tillegg kun vurdert opp mot verneverdiene, og har derfor kun vurderinger på biologisk mangfold i denne tabellen.

I oversikten ser vi at Salvasskardelva kraftverk har minst konsekvenser, så Skoelva kraftverk, dernest Tverrelva kraftverk mens Skinskardelva kraftverk scorer med høye eller middels høye verdier for alle tema. For Salvasskardelva kraftverk vil friluftsjakter bli noe berørt også med en utbygging, men bygging med tunnel og en justert kraftstasjonsplassering reduserer ulempene for de fleste kategoriene for denne søknaden. I tillegg er landskapet allerede sterkt påvirket av en eksisterende ATV-vei som reindriften bruker. Dette er også med på å redusere konfliktnivået til et akseptabelt nivå.

For Skoelva kraftverk er friluftsjakter og reindriftsinteressene i motstrid til hverandre. Per i dag har Hjerttind reinbeitedistrikt funnet måter å bruke området tross stor friluftslivbruk av samme område. Konsekvensene for friluftsliv og reindrift regnes for å være størst i anleggsfasen og har dermed ikke fått høyere konsekvensverdi enn middels av denne grunn. Tidligere bygging av flere småkraftverk sammen med en 420 kV kraftlinje innenfor distriktet er med på å trekke opp konsekvensen, mens plasseringen av tiltaket i ytterkant av det viktige området på innsiden mellom elv, vei og to hytter i tillegg til at revegeteringen vil skje raskt i et så frodig område er med på å trekke konsekvensen ned.

For de to siste kraftverkene påvirker flere av temaene hverandre gjensidig, slik at konsekvensvurderingene ikke er strengt avgrenset. For eksempel er det sammenfallende konsekvens for urørthet, landskap og reindrift for Skinskardelva kraftverk. I tillegg er det også koblinger til friluftsliv og biologisk mangfold for samme kraftverk. Tiltakene som vil ha stor konsekvens for ett av temaene har gjennomgående også stor eller middels konsekvens for de andre. Det er til en viss grad naturlig, ettersom verdifulle landskap ofte er viktige friluftsområder. Urørthet er ofte sammenfallende med viktige reindriftsområder. Når dette igjen berører minimumsbeiter er dette med på å øke verdien og konsekvensen for området. Urørthet kan også være viktig for biologisk mangfold. Dette er tilfelle for Tverrelva kraftverk. Her er urørthet og biologisk mangfold nært knyttet opp mot hverandre.

I Bardupakken har vi sett at temakoblingene ikke alltid er like kategorisk. Både Altevatområdet og Skoelvdalen er markert som svært viktige friluftsområder, men er samtidig de minst urørte områdene hva gjelder tekniske inngrep som kraftlinjer, hytter og veier. I tillegg er det anlagt flere skuterløyper innover fra Innsetvatnet via Altevatområdet og Leinavatn inn til svenskegrensa. Dette gjør at opplevd urørthet og friluftsliv ikke henger helt sammen her. Tilgjengelighet er et minst like viktig stikkord. For Skinskardelva og Tverrelva kraftverk er sammenhengen mellom tema mer enhetlig. Dette er begge lite utbygde områder hvor opplevd urørthet er knyttet opp mot andre tema. Årstidsbruken av områdene er også viktig her.

Oppsummert illustrerer oversikten over sumvirkningene hvordan NVE ser på konsekvensene av hvert enkelt tema og hvert enkelt kraftverk i tillegg til den samlede belastningen disse vil kunne utgjøre. Utfallet av denne oppsummeringen har gjort at vi har landet på det antall vedtak og avslag som framgår av oppsummeringen foran i bakgrunnsdokumentet.

Oppsummering

Skinskarelva kraft (SUS) søker konsesjon til å utnytte et fall på 121 m i Strømslitverrelva til kraftproduksjon. Inntaket er tenkt plassert på 500 moh., mens kraftverket er planlagt 378 moh. Tilløpsrøret skal graves ned på hele strekningen, og vil i berøre sårbart høyfjell i øvre del og glissen bjørkeskog i nedre del. Utbyggingsstrekningen er på 1100 m. Skinskardelva kraftverk vil få en installert effekt på 3,55 MW.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

Bardu kommune er generelt positiv til utbygging av småkraftverk, men har fremmet innsigelse til omsøkte planer. **Fylkesmannen i Troms** og **Sametinget** har begge fremmet innsigelse på reindrift. Fylkesmannen har i tillegg begrunnet innsigelsen med påvirkning av landskap, urørthet og biologisk mangfold. **Troms fylkeskommune** fraråder en utbygging grunnet urørthet og negative konsekvenser for friluftslivet. **Hjertind reinbeitedistrikt** er imot en utbygging. De er redd for et kraftverk midt i viktige minimumsbeiter og negativ påvirkning på flere viktige flyttveier. **FNF Troms** og **Midt-Troms friluftsråd** er kritiske til en utbygging grunnet negative konsekvenser for friluftsliv, landskap og urørt høyfjell. **S. og B. Strømslid** er ikke avvisende til en utbygging, men mener de må kunne ivaretas på en god måte slik at de ikke blir skadelidende ved en eventuell utbygging.

NVE vurderer kostnadene ved tiltaket til å være nær gjennomsnittet i forhold til andre småskala vannkraftverk som det er søkt konsesjon for de siste årene. Ved en eventuell konsesjon til tiltaket vil det allikevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

I vedtaket har NVE lagt vekt på hvordan en utbygging av Skinskardelva kraftverk vil kunne påvirke en fossesprutsone av B-verdi, fossen som et viktig landskapselement, sårbart og urørt høyfjell, reindrift og friluftsliv. Området kan i tillegg bli viktig for svensk sameby om forslaget til områdebruk ratifiseres. NVE mener tiltaket ikke lar seg avbøte tilstrekkelig slik at allmenne og private interesser blir godt nok ivaretatt. Vi mener disse ulempene er langt større enn fordeler ved tiltaket knyttet opp mot om lag 9,6 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon og øvrige lokale ringvirkninger

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at ulempene ved bygging av Skinskardelva kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt. NVE avslår søknaden fra Skinskarelva Kraft (SUS) om tillatelse til bygging av Skinskardelva kraftverk.

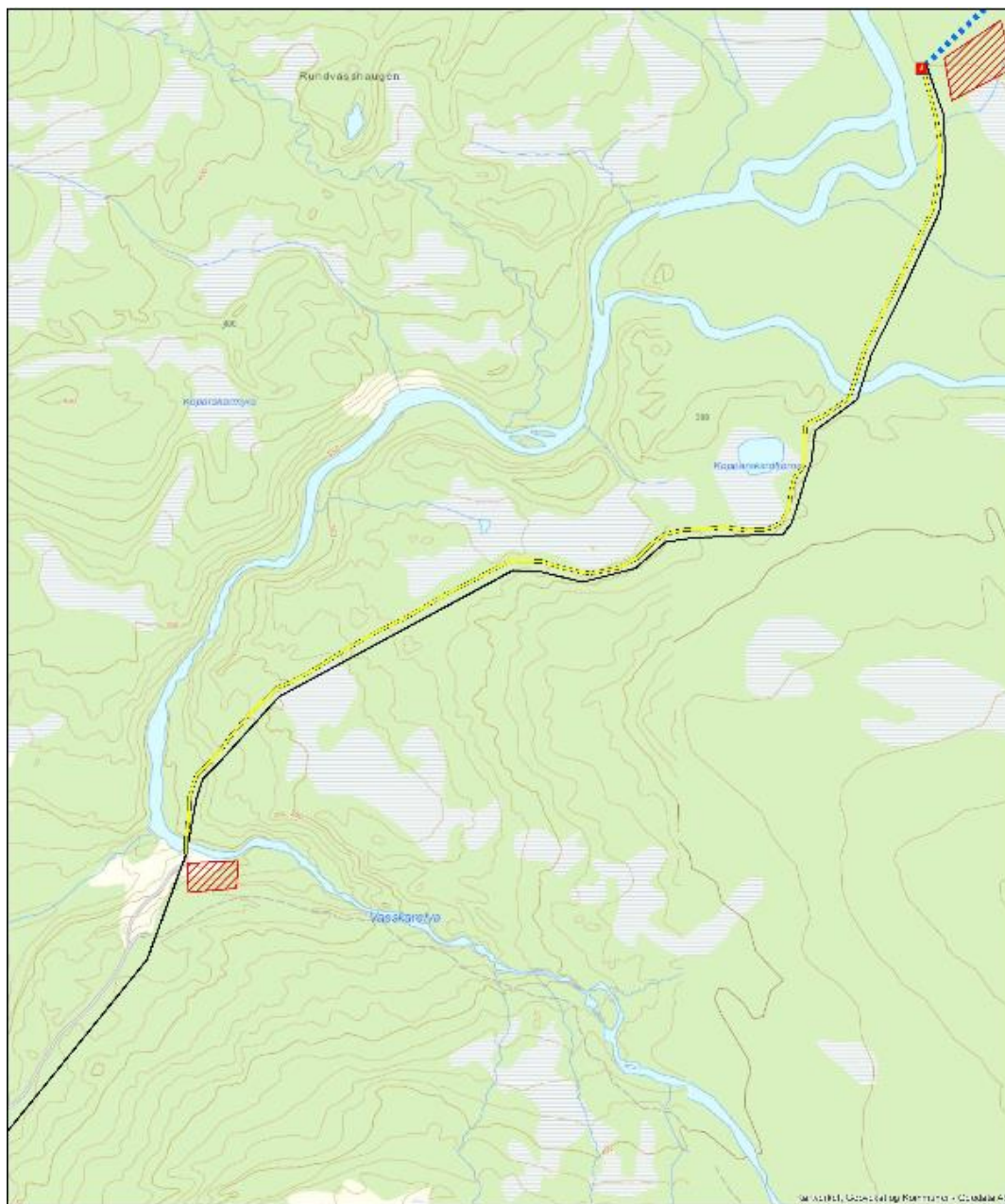
Øvrige forhold som er tatt opp av høringspartene gjelder i større grad krav til vilkår og avbøtende tiltak eller andre forhold som ikke er av betydning for vår konklusjon. Grunnet avslaget er ikke disse drøftet her.

Vedlegg

Detaljkart i tre deler:

Kart 1: Øvre del av tiltaksområde

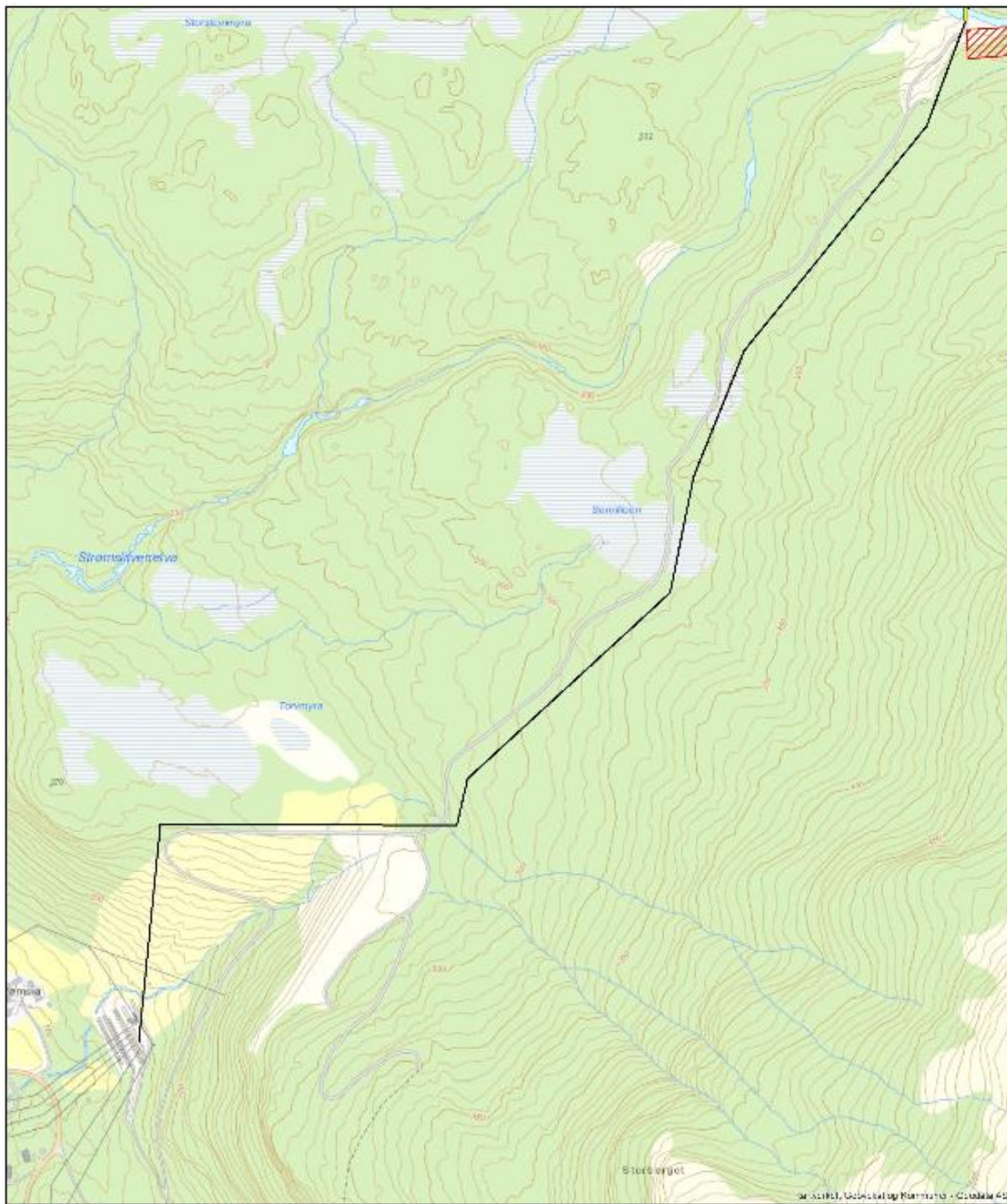

Tegnforklaring

- Inntak
- ▄▄▄▄▄ Rørgate/ midl. anleggsveg
- Kraftstasjon
- Jordkabel
- ▨ Riggområde
- Atkomstveg

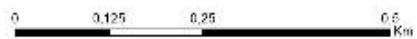

Kart 2: Ny vei inn til kraftstasjonsområde

Tegnforklaring

- Innlak
- Rørgate/ midl. anleggsvæg
- Kraftstasjon
- Jordkabel
- Riggområde
- Atkomstveg

Kart 3: Nedre del av jordkabeltrasé til tilknytningspunktet